Fr/28

Prijs f 0.30.

HANDLEIDING

TEN DIENSTE VAN DE

INLANDSCHE BESTUURSAMBTENAREN OP JAVA EN MADOERA.

No. 9/B.B.

LANDRENTE EN DE BELASTING OP DE VISCHVIJVERS OP JAVA EN MADOERA.

Uitgave van het Departement van Binnenlandsch Bestuur.

BATAVIA — LANDSDRUKKERIJ
1919.

PEMIMPIN

OENTOEK

PRIJAJI-PRIJAJI BOEMIPOETERA.

No. 9/B.B.

PADJAK=TANAH DAN PADJAK=EMPANG DI TANAH DJAWA DAN MADOERA.

Dikeloewarkan oléh Departemèn Pemerintahan-dalam-Negeri.

BETAWI — PERTJÉTAKAN GOEBERNEMÈN
1919.

I. LANDRENTE OP JAVA EN MADOERA
EN
II. DE BELASTING OP DE VISCHVIJVERS OP JAVA EN MADOERA.

I. BEPALINGEN nopens den aanslag en de inning der landrente op Java en Madoera uitgezonderd de Vorstenlanden.

Geregeld bij Staatsblad 1907 No. 277; aangevuld en gewijzigd bij Staatsblad 1909 No. 208 en 591; 1912 No. 605; 1916 No. 735; 1917 No. 755.

Bijblad No. 6738 (Voorschriften tot uitvoering van de Landrente-Ordonnantie).

II. VOORLOOPIGE regeling van de heffing der belasting op de vischvijvers op Java en Madoera.

Geregeld bij Staatsblad 1893 No. 30, gewijzigd bij Staatsblad 1905 No. 290; 1917 No. 755.

I. PADJAK-TANAH DI TANAH DJAWA DAN MADOERA

DAN

II. PADJAK-EMPANG DI TANAH DJAWA DAN MADOERA [1]).

I. KETENTOEAN tentang ketetapan dan pemoengoetan padjak-tanah di tanah Djawa dan Madoera, ketjoewali di tanah Radja-Radja (Vorstenlanden).

Diatoer pada Staatsblad 1907 No. 277; ditambah dan dioebah pada Staatsblad 1909 No. 208 dan 591; 1912 No. 605; 1916 No. 735; 1917 No. 755.

Bijblad No. 6738 (Peratoeran tentang mendjalankan Ordonansi Padjak-tanah).

II. PERATOERAN boewat sementara tentang menetapkan padjak-empang di tanah Djawa dan Madoera.

Diatoer pada Staatsblad 1893 No. 30, dioebah pada Staatsblad 1905 No. 290; 1917 No. 755.

([1]) De Maleische vertaling is bezorgd door het kantoor van de Commissie voor de Vo.kslectuur.

INLEIDING.

De naam dezer belasting verraadt reeds haar Engelschen oorsprong: landrente komt van „land-rent'' waarin „land'' = grond en „rent'' = huur alzoo „grondhuur''. Inderdaad is zij dan ook door Sir Stamford Raffles in 1813 tijdens het Engelsch tusschenbestuur op het voorbeeld van Britsch-Indië ingevoerd.

Zij strekte, als rechtstreeksche belasting, ter vervanging van het in de geldelijke inkomsten zoo wisselvallig contingentenstelsel der Oost-Indische Compagnie.

Zij berustte op een dorpsgewijzen aanslag, waarbij de dorpshoofden werden geacht huurder van de bouwgronden hunner desa te zijn met recht van onderverhuur aan de gogols. Vandaar den Engelschen naam.

In 1814 werd door Raffles de dorpsgewijze aanslag vervangen door een persoonlijken, waarbij de inning aan „collectors'' werd opgedragen, buiten de desahoofden om.

Hoewel over het algemeen een persoonlijke aanslag de voorkeur verdient boven een dorpsgewijze, met het onvermijdelijk stelsel van loven en bieden en knevelarijen aan den omslag over een aantal belastingschuldigen verbonden, ontbraken hem toen ter tijd alle gegevens om zulk een aanslag behoorlijk te kunnen berekenen, nl.:

PERMOELAAN-KATA.

Nama padjak ini sadja telah menoendjoekkan kepada kita, bahwa asal padjak ini dari orang Inggeris: perkataan „landrente'' asalnja dari „landrent''; „land'' artinja tanah dan „rent'' artinja séwa, mendjadi „landrent'' artinja „séwa-tanah''. Sesoengoehnja jang mengadakan atoeran ini Toewan-Besar Goebernoer Sir Stamford Raffles pada tahoen 1813 waktoe tanah Hindia ini dibawah pemerintahan Inggeris dan menoeroet tjontoh atoeran di Hindia-Inggeris.

Maka ijalah jang djadi pengganti atoeran-contingent pada zaman Kompeni Belanda (ja'itoe atoeran memoengoet sebagian dari penghasilan negeri) jang tijada tetap banjak hasilnja tijap-tijap tahoen.

Atoeran padjak tanah itoe beralasan atas ketetapan-padjak jang sedésa-sedésa; maka kepala-désa dianggap djadi penjéwa tanah-tanah petanian di désanja dengan hak boléh menjéwakan tanah-tanah itoe kepada orang-orang gogol. Dari itoelah atoeran ini dinamaï dengan nama Inggeris.

Dalam tahoen 1814 ketetapan sedésa-sedésa itoe oléh Toewan-Besar Goebernoer Sir Stamford Raffles diganti dengan ketetapan boewat seorang-seorang dan pemoengoetan padjak itoe diserahkan kepada pegawai, jang dinamaï „Collector'' dengan tijada memakai perantaraan kepala-désa.

Meskipoen pada 'oemoemnja ketetapan boewat seorang-seorang lebih sempoerna daripada ketetapan boewat sedésa-sedésa, karena peratoeran memoengoet sedésa-sedésa ini tentoe mengadakan atoeran tawar-menawar dan memberi kesempatan kepada kepala-désa itoe akan mengisap darah anak boewahnja dalam hal pembagian padjak itoe atas orang-orang jang dikenakan padjak, akan tetapi bagi mendjalankan ketetapan padjak itoe dengan sebetoelnja pada waktoe itoe tijada ada sesoewatoe keterangan djoega seperti:

1. uitgestrektheid der belastingplichtige gronden;

2. middencijfers van de productiviteit dier gronden;

3. middencijfers van de marktwaarde der voortgebrachte padi.

Daarom herstelde het Nederlandsch gezag kort na zijn optreden in 1816, wederom den dorpsgewijzen aanslag, waarbij het desahoofd, bij wege van overeenkomst op zich nam, dien aanslag, op schattingen gegrond, te betalen, mogende hij dien, bij wijze van omslag, op de gogols verhalen.

Betaling kon aanvankelijk in geld of in padi geschieden. Eerst tijdens den Java-oorlog werd betaling in padi afgeschaft.

Geheven werd van sawahs naar gelang van de hoedanigheid van den grond, ½, ⅖ of ⅓, van de bruto-opbrengst als landrente (men behield met de zaak ook den Engelschen naam), van tegals ⅖, ⅓ of ¼, van den oogst: in werkelijkheid was dit bedrag minder; aan het hooge cijfer der percentage kwam de lage schatting van de bovengenoemde drie grondslagen als correctief tegemoet.

Ontheffing werd uiterst zelden verleend en dan nog alleen bij misgewas. Eerst zeer veel later kwam daarbij ontheffing wegens andere gewichtige redenen.

De landrente had van den aanvang af de volle aandacht der moederlandsche Regeering, hetgeen uit de verschillende Regeerings-Reglementen kan blijken.

Het laatst werd omtrent deze aangelegenheid in het Regeerings-Reglement van 1854 bepaald, in het 2de lid van artikel 59, dat de grondslagen voor den

1. loewasnja tanah-tanah jang haroes dikenakan padjak;
2. bilangan sedang atau poekoel rata penghasilan tanah-tanah itoe;
3. poekoel rata dari harga-pasar padi jang dihasilkan tanah-tanah itoe.

Dari itoe setelah Pemerintahan Belanda berkoewasa lagi pada tahoen 1816, ditetapkannjalah poela kembali ketetapan padjak boewat sedésa-sedésa; maka menoeroet atoeran itoe kepala-désa diwadjibkan berdjandji akan membajar ketetapan padjak sedésa itoe jang dihitoeng dengan dikira-kira sadja; dan kepala-désa boléh memoengoet padjak itoe dengan membagi-bagi dija diantara sekalijan orang-orang gogol.

Moela-moela padjak itoe boléh dibajar beroepa oewang atau padi. Kemoedijan pada waktoe perang di tanah Djawa (Perang-Diponegoro) pembajaran beroepa padi dihapoeskan.

Menoeroet keadaan tanahnja maka dipoengoetlah padjak daripada hasil sawah ½, ⅖ atau ⅓ dari hasil kotornja dan tegal-tegal ⅖, ⅓ atau ¼ dari hasilnja:

Sebetoelnja bilangan-bilangan ini koerang; betoel bilangan-bilangan ini besar, akan tetapi kira-kira jang tiga matjam tadi jang dipakai akan djadi alasan taksiran itoe, bijasanja rendah dari jang sebenarnja; djadi karena ini dapatlah ketetapan pertengahan.

Kebébasan djarang sekali diberikan, hanjalah djikalau tanaman tijada djadi. Baroe kemoedijan sekali diberikan kebébasan karena sebab-sebab lain jang penting.

Peratoeran padjak-tanah ini daripada moela-moela telah dipikir dengan sesoenggoehnja oléh Pemerintah di negeri Belanda sebagaimana njata pada Reglemèn-Pemerintah.

Paling belakang ditetapkan pada Reglemèn-Pemerintah tahoen 1854, pada ajat kedoewa pasal 59, bahwa alasan oentoek ketetapan padjak-

aanslag in de landrente bij algemeene verordening zouden worden vastgesteld.

Dit is in de eerste daarop afgekondigde verordening (St. 1872 No. 66) al zeer gebrekkig geschied, zoodat enkele jaren daarna aan den toenmaligen Hoofdinspecteur der cultures, Dr. J. H. C. Sollewijn Gelpke, een onderzoek werd opgedragen naar de grondslagen eener afdoende regeling.

In 1885 was dit onderzoek afgeloopen en diende Dr. Gelpke een verslag in, waarbij een eind-regeling was gevoegd, ontworpen op de verkregen uitkomsten.

Die regeling kwam, wegens het hevig verzet van de zijde der bestuursambtenaren daartegen, niet tot uitvoering.

De bestaande aanslag werd telkens weer gehandhaafd, terwijl onderwijl allerlei gedeeltelijke verbeteringen werden aangebracht in de wijze van opmaking en vaststelling van dien aanslag.

In 1896 kwam bij Staatsblad No. 126, een regeling op moderne leest tot stand, bestemd om alleen in de Preanger-Regentschappen te werken.

In 1907 (Staatsblad No. 277) werd die regeling, hier en daar aangevuld met de sedert de invoering der Preanger-regeling daarin noodig gebleken wijzigingen (welke den grondslag geheel onaangetast lieten), op overig Java en Madoera toegepast.

Ten slotte werd bij Staatsblad 1916 No. 735 de ordonnantie van 1907 ook voor de Preanger-Regentschappen van toepassing verklaard.

Zij is nog niet overal ingevoerd, doch dit mag in 1920 verwacht worden het geval te zijn.

Voor de residentie Batavia is, voor zoolang die ordonnantie nog niet voor eenig district in werking is getreden, bij Staatsblad 1918 No. 366 een voorloopige regeling (met terugwerkende kracht tot 1 Januari 1918) vastgesteld nopens den aanslag en de inning

tanah akan ditetapkan dengan oendang-oendang 'oemoem.

Peratoeran jang pertama sesoedah itoe tentangan hal ini ja'ni pada oendang-oendang jang disijarkan (dalam Staatsblad 1872 No. 66) adalah koerang sempoerna sekali, sebab itoe tijada lama kemoedijan Hoofdinspektoer dari tanaman Dr. J. H. C. Sollewijn Gelpke diperintahkan akan memeriksa dan mentjari alasan oentoek atoeran jang lebih sempoerna.

Pada tahoen 1885 pemeriksaan ini habis dan Dr. Gelpke mengoendjoekkan soewatoe pemberitaan, jang disertaï dengan atoeran-achir, diboewat menoeroet alasan-alasan jang didapatinja.

Peratoeran itoe tijada didjalankan karena dibantahi keras-keras oléh pihak pegawai-pemerintahan.

Ketetapan jang lama diteroeskan sadja, hanjalah sementara itoe diadakan bermatjam-matjam peroebahan boewat sebagian sadja ja'ni tentang memboewat dan menetapkan ketetapan.

Pada tahoen 1896 pada Staatsblad No. 126, diadakan peratoeran baroe jang akan didjalankan hanja dalam tanah Prijangan sadja.

Pada tahoen 1907 (Staatsblad No. 277) maka peratoeran itoe ditambah dengan peroebahan jang dianggap perloe oentoek peratoeran Prijangan tadi (akan tetapi tijada mengoebah sama sekali pada alasannja) dan dikenakan bagi tanah Djawa dan Madoera semoewa.

Kemoedijan pada Staatsblad 1916 No. 735 ordonansi dari tahoen 1907 ditetapkan djoega oentoek tanah Prijangan.

Peratoeran itoe beloem dilakoekan di segala tempat, akan tetapi boléh dikira akan didjalankan pada tahoen 1920.

Boewat kerésidènan Betawi, selama ordonansi itoe beloem didjalankan dalam sesoewatoe distrik, maka ditetapkan dalam Staatsblad 1918 No. 366 satoe peratoeran boewat sementara (pera-

van de landrente op de tot het domein van den Lande teruggekeerde of terug te brengen particuliere landerijen en op andere daarvoor in aanmerking komende gronden in dat gewest.

In de nieuwe regeling zijn de grondslagen der landrente naar het voorschrift van het Regeerings-Reglement, hierboven aangehaald, vastgesteld. Nevens de drie hoogergenoemde komen daar nog bij:

4. aanslag over de zuivere-opbrengst;
5. afschrijving om redenen van billijkheid;
6. onveranderlijkheid van den aanslag voor 10 jaren;
7. tijdelijke ontheffing wegens nieuwen of kostbaren aanleg.

Met den dorpsgewijzen aanslag is gebroken; een middenweg is ten dezen ingeslagen en wel door het beginsel van den perceelsgewijzen aanslag in de wet vast te leggen.

De oppervlakte der perceelen is daarbij natuurlijk van groot belang; deze bedraagt, voor zoover het landrente-onderzoek thans gevorderd is, voor sawahs gemiddeld drie en voor droge gronden gemiddeld omstreeks vier en een half bouw.

Door een stel van sluitende voorschriften is gewaarborgd dat de aanslag rechtvaardig en billijk wordt berekend en dat de fout van den omslag over de grondbezitters in een perceel of perceelgedeelte tot het laagst bereikbaar minimum is teruggebracht.

Zoo goed als alle werkzaamheden in het belang van den aanslag in deze belasting zijn opgedragen aan in het bijzonder daarmede belast personeel.

Uitzondering hierop vormen eenige werkzaamheden aan het Inlandsch bestuur toevertrouwd, waarvan de voornaamste zijn:

toeran itoe berkekoewatan kembali sampai 1 Januari 1918) tentang ketetapan padjak-tanah dan memoengoetnja di tanah-tanah jang dahoeloe tanah partikoelir tetapi sekarang soedah dibeli oléh Goebernemèn kembali atau jang akan dibeli lagi dan di tanah-tanah lain jang ditoendjoekkan oentoek itoe dalam kerésidènan itoe.

Pada peratoeran baroe itoe alasan padjak-tanah ini ditetapkan menoeroet peratoeran Reglemèn-Pemerintah terseboet diatas tadi djoega. Lain daripada tiga perkara jang teseboet tadi ditambah lagi:

4. ketetapan tentang hasil jang bersih;
5. penghapoesan karena menoeroet ke'adilan;
6. ketetapan ini ta'akan dioebah dalam 10 tahoen;
7. kebébasan boewat sementara waktoe karena pemboekaan baroe atau mahal.

Ketetapan boewat sedésa-sedésa ta'akan didjalankan lagi; maka didapatilah atoeran antara doewa atoeran ketetapan dahoeloe itoe, ja'itoe menetapkan dalam wet ketetapan boewat sepersil-sepersil.

Djadi loewas satoe-satoe persil dalam hal ini jang dianggap terpenting sekali; menoeroet pemeriksaan padjak-tanah jang dapat dilakoekan sampai sekarang, loewasnja persil-persil itoe: sawah rata-rata tiga baoe dan tegalan rata-rata lebih koerang empat setengah baoe.

Maka dengan beberapa peratoeran akan didjaga soepaja ketetapan padjak itoe dihitoeng dengan 'adil dan pantas, serta kesalahan-kesalahan pada pembagian padjak diantara orang-orang jang mempoenjaï tanah dalam sepersil atau sebagian persil diketjilkan sampai paling sedikit sekali.

Segala pekerdjaan jang berhoeboeng dengan keperloean ketetapan padjak diserahkan kepada pegawai-pegawai teristiméwa.

Jang diketjoewalikan daripada peratoeran ini ja'itoe pekerdjaan-pekerdjaan jang dipertjajakan kepada pemerintah Boemipoetera; jang terpenting sekali diantaranja:

a. de zorg voor het instandhouden van de afbakeningen van proefoogst-velden;
b. het houden van proefoogsten;
c. de opname van rijst- en padiprijzen.

De Inlandsche ambtenaren zijn er zich over het algemeen weinig van bewust, dat de door hen verzamelde gegevens van de hoogste waarde zijn voor het verkrijgen van een billijken aanslag; immers daaruit worden de gevolgtrekkingen gemaakt t.a.v. de te heffen landrentebedragen.

Met nadruk wordt er hier dus op gewezen dat er zooveel in dit opzicht van de betrouwbaarheid der verzamelde gegevens afhangt.

Zij moeten er geheel van doordrongen zijn dat onnauwkeurige opnemingen hunnerzijds tot de grootste onbillijkheden leiden voor de bevolking. Van hun ijver en plichtsbesef hangt zeer veel af; o.a. de oplossing van de vraag of de belasting naar billijkheid drukt of voor velen onevenredig zwaar is.

d. de omslag van den perceelsgewijzen aanslag over de verschillende belastingschuldigen en in verband daarmede de samenstelling der desa-boekhouding, welke werkzaamheden worden verricht onder leiding en toezicht van de zoogenaamde „repartitie-commissie''.

In de laatste jaren is het streven der landrente-inspectie er op gericht, de bijhouding dier administratie langzamerhand aan de zorg der desahoofden te ontnemen en deze te voeren op de z. g. n. landrente-kantoren, waarvan er hier en daar reeds enkele in werking zijn.

Zal deze maatregel, die van het grootste gewicht wordt geacht, ook voor de opteekening van de rechthebbenden op den grond, nuttig zijn, dan is daarvoor in de eerste plaats noodig dat van meet af aan de samenstelling der boekhouding zoo zorgvuldig mogelijk geschiedt en daarvoor is tijdens die samenstelling het dagelijksche toezicht van de onderdistrictshoofden op de werkzaamheden van het desabestuur een vereischte.

a. mendjaga adanja batas-batas sawah-sawah pertjobaan;

b. memboewat pertjobaan penghasilan padi;

c. mentjatet harga beras dan padi.

Prijaji-prijaji Boemipoetera kebanjakan tijada mengerti betoel, bahwa keterangan jang dikoempoelkannja perloe sekali oentoek ketetapan jang pantas sebab dari keterangan-keterangan itoelah diboewat segala perhitoengan tentang banjaknja padjak-padjak-tanah.

Dengan keras dikatakan disini, bahwa hal-hal ini teroetama bergantoeng kepada keterangan-keterangan itoe; sebab itoe haroeslah dija dapat dipertjaja adanja.

Prijaji-prijaji itoe haroes mengerti betoel, bahwa keterangan jang tijada tjoekoep, boléh mengadakan koerang ke'adilan bagi orang-orang ketjil. Daripada keradjinan dan perasaan kewadjiban Prijaji-Prijaji itoe tergantoeng banjak sekali; misalnja dalam hal menentoekan pantas tidak pantasnja padjak, atau berat tidak beratnja boewat banjak orang, kalau dibandingkan tanggoengan satoe persatoe orang.

d. pembagian ketetapan boewat sepersil-sepersil oentoek orang-orang jang dikenakan padjak; dan berhoeboengan dengan hal itoe mendjalankan atas pemimpin dan pengawas „koemisi pemetjahan padjak''.

Pada tahoen-tahoen jang laloe ini maka inspèksi-padjak-tanah kehendaknja akan mengambil segala pekerdjaan-pekerdjaan tentang oeroesan itoe lambat laoen dari tangan kepala-désa, dan akan diserahkan kepada kantor-kantor padjak-tanah jang telah ada pada satoe atau doewa tempat.

Soepaja peratoeran jang dianggap penting sekali itoe bergoena, djoega oentoek mentjatet orang-orang jang mempoenjaï hak atas tanah, haroeslah pada pertama kali didjalankan pemegangan boekoe sebo-léh-boléhnja dengan teliti; sebab itoe perloe kepala-kepala onderdistrik mengawasi sehari-hari atas pemegangan boekoe oléh pemerintah désa itoe.

I. LANDRENTE OP JAVA EN MADOERA.

HOOFDSTUK I.

DE BEPALINGEN.

1. Staatsblad **1907 No. 277,** aangevuld en gewijzigd bij Staatsblad 1909 Nos. 208 en 591; 1912 No. 605; 1916 No. 735; 1917 No. 755.

2. Bijblad No. 6738 (Voorschriften tot uitvoering van de Landrente-ordonnantie).

1. LANDRENTE. JAVA EN MADOERA. Bepalingen nopens den aanslag en de inning der landrente op Java en Madoera, uitgezonderd de Vorstenlanden.

Artikel 1.

Omschrijving van het gebied waar en van de gronden waarvan Landrente wordt geheven.

Op Java en Madoera, met uitzondering van de Vorstenlanden, en voorshands van de residentie Preanger-Regentschappen, wordt overeenkomstig de bepalingen dezer ordonnantie onder den naam *landrente* belasting geheven van de gronden — vischvijvers en nipahbosschen daaronder begrepen —, waarop zakelijke rechten worden uitgeoefend en die niet vallen onder de bepalingen omtrent de verponding noch onderworpen zijn aan de belastingen, geheven ingevolge de ordonnantiën van 17 Januari 1893 (St. No. 30), 4 Juni 1901 (St. No. 215) en van 29 December 1917 (St. No. 754). (St. 1917 : 755).

Zie voor eene uitzondering hierop artikel 20 dezer ordonnantie.

Zie ook St. 1918 No. 366.

Artikel 2.

Gronden daarvan vrijgesteld:

Van de heffing van landrente zijn vrijgesteld:

I. PADJAK-TANAH DI TANAH DJAWA DAN MADOERA.

BAB I.
KETENTOEAN.

1. Staatsblad **1907 No. 277,** ditambah dan dioebah pada Staatsblad 1909 No. 208 dan 591; 1912 No. 605; 1916 No. 735; 1917 No. 755.
2. Bijblad No. 6738 (Peratoeran mendjalankan ordonansi Padjak-tanah).

1. PADJAK-TANAH. TANAH-DJAWA DAN MADOERA. Ketentoean tentang ketetapan dan poengoetan padjak-tanah di tanah Djawa dan Madoera, ketjoewali tanah Radja-Radja (Vorstenlanden).

Pasal 1.

Menentoekan daérah, dimana akan dipoengoet padjak-tanah; dan menoendjoekkan tanah-tanah jang dipoengoet padjaknja.

Di tanah Djawa dan Madoera, ketjoewali di tanah Radja-Radja dan oentoek sementara djoega di kerésidènan Prijangan, menoeroet ketentoean ordonansi ini dipoengoet padjak, jang dinamaï padjak-tanah. Padjak-tanah itoe dipoengoet dari tanah-tanah — dalam hal ini terhitoeng djoega empang-empang dan hoetan-nipah — jang dilindoengi hak-barang, dan jang tijada termasoek kepada ketentoean tentang perponding, atau kepada padjak-padjak jang dipoengoet menoeroet ordonansi 17 Januari 1893 (St. No. 30), 4 Juni 1901 (St. No. 215) dan 29 December 1917 (St. No. 754) (St. 1917 : 755).

Ketjoewali daripada ketentoean ini terseboet pada pasal 20 dari ordonansi ini.

Lihatlah djoega St. 1918 No. 366.

Pasal 2.

Tanah-tanah jang dibébaskan:

Dibébaskan dari padjak-tanah ini:

a). **nieuw-ontgonnen sawahs en andere nieuwe ontginningen in bijzondere gevallen.**

a. nieuw-ontgonnen sawahvelden gedurende de eerste drie jaren na voltooiing van den aanleg, zoomede gedurende eenzelfde tijdvak of korter, ter beoordeeling van het Hoofd van gewestelijk bestuur, andere nieuw-ontgonnen gronden, wanneer de aanleg met bijzondere moeilijkheden of kosten gepaard is gegaan;

b). **gemeente-gronden.**

b. gemeentelijke weideplaatsen, gewijde gronden en begraafplaatsen, zoomede gronden, ingenomen door ten algemeenen nutte of voor den openbaren dienst strekkende gemeentelijke instellingen of werken;

c). **gronden van „vrije desa's".**

c. tot de zoogenaamde „vrije desa's" behoorende gronden, voor zoover die gronden daartoe worden aangewezen in een door den Gouverneur-Generaal vast te stellen register zoomede andere van oudsher wegens bijzondere redenen van de heffing van landrente vrijgestelde gronden, voor zoover die vrijstelling door het Hoofd van gewestelijk bestuur is of wordt gehandhaafd, een en ander met inachtneming van daaromtrent door den Gouverneur-Generaal vast te stellen beginselen. (St. 1912 : 605).

Artikel 3.

Onderscheiding der gronden in soorten ten opzichte van de landrenteheffing.

Voor de heffing der landrente worden de gronden onderscheiden in twee soorten, namelijk:

1e. sawahs;

2e. droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen.

Artikel 4.

Perceelsgewijze opmeting der landrenteplichtige gronden.

(1) De opmeting der landrente-plichtige gronden van elke desa geschiedt perceelsgewijze, door technisch personeel, volgens daartoe vast te stellen afzonderlijke voorschriften.

Uitlegging

(2) Onder een perceel wordt verstaan een com-

a). sawah-sawah soesoekan dan soesoekan lain-lain dalam hal-hal teristiméwa.

a. sekalijan sawah-sawah jang baroe disoesoek (diboeka) dalam témpoh tiga tahoen terhitoeng moelaï dari penghabisan pemboekaan itoe; bagi tanah-tanah baroe jang lainpoen, diberi djoega témpoh sebanjak itoe atau koerang menoeroet pertimbangan Kepala-kerésidènan, ja'ni djikalau pemboekaan tanah itoe dikerdjakan dengan soekar sekali atau dengan ongkos besar;

b). tanah-tanah désa.

b. pangonan-pangonan-désa, tanah-tanah keramat dan koeboeran-koeboeran; djoega tanah-tanah jang dipakai oentoek keperloean 'oemoem atau oentoek perboewatan désa jang bagi pekerdjaan 'oemoem;

c). tanah „désa perdikan".

c. tanah-tanah kepoenjaan „désa-perdikan'', ja'ni djikalau tanah-tanah itoe diseboet dan diterangkan dalam register jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal; djoega tanah-tanah lain jang dari dahoeloe kala telah dibébaskan dari padjak-tanah karena sebab-sebab teristiméwa, bilamana kebébasan itoe masih dikoewatkan oléh Kepala-kerésidènan; segala sesoewatoe ini dengan mengingati alasan-alasan tentang hal itoe, jang telah ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal (St. 1912 : 605).

Pasal 3.

Pembagian tanah-tanah atas beberapa matjam berhoeboeng dengan pemoengoetan padjak-tanah.

Berhoeboeng dengan pemoengoetan padjak-tanah, maka tanah-tanah dibéda-bédakan atas doewa bagian, ja'itoe:

1. sawah-sawah;
2. tegalan-tegalan, empang-empang dan hoetan-hoetan-nipah.

Pasal 4.

Pengoekoeran sepersil-sepersil tanah-tanah jang dikenakan padjak-tanah.

(1) Tanah-désa jang dikenakan padjak-tanah dioekoer sepersil-sepersil oléh pegawai jang pandai dalam hal itoe dan menoeroet peratoeran jang ditetapkan oentoek itoe sadja.

Keterangan

(2) Jang dinamaï „persil'', ja'itoe setoempoek

van het begrip „perceel". plex gronden van een der in artikel 3 genoemde soorten, dat van de naastliggende gronden is gescheiden door terreingrenzen als in de bij alinea 1 bedoelde voorschriften aangegeven.

Splitsing van perceelen in perceelgedeelten van ongeveer gelijke productiviteit of waarde. (3) Ingeval van uiteenloopende productiviteit der sawahs of van uiteenloopende waarde der droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen van een perceel, wordt dit door het landrente-personeel, met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften en in overleg met hoofden en bevolking, gesplitst in deelen, bestaande uit gronden van ongeveer gelijke productiviteit of waarde.

Vaststelling der oppervlakte daarvan. De oppervlakte van deze perceelgedeelten wordt mede, volgens door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften, door het landrente-personeel vastgesteld.

Kaarteering en registratie der perceelen en perceelgedeelten in districtsleggers. (4) De in de voorafgaande alinea's bedoelde perceelen en perceelgedeelten worden op de desakaarten aangegeven en voor elke desa afzonderlijk in districtsleggers geregistreerd, met vermelding van hunne oppervlakte.

Artikel 5.

Vereeniging van sawahperceelen (of perceelgedeelten) tot districtsgroepen. (1) De in de verschillende desa's van een district voorkomende sawah-perceelen of perceelgedeelten van ongeveer gelijke productiviteit worden door het landrente-personeel, met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften en in overleg met hoofden en bevolking, vereenigd tot groepen, die in een staat worden aangeduid.

Vaststelling van het productiviteits- (2) Voor elke overeenkomstig alinea 1 gevormde districtsgroep stelt het Hoofd van gewestelijk

pengertian „persil".

(complex) tanah daripada satoe djenis matjam-matjam tanah jang terseboet pada pasal 3, dan ditjeraikan oléh batas-batas dengan tanah-tanah jang disebelahnja, seperti terseboet pada peratoeran jang termaksoed pada ajat 1.

Pembagian persil-persil mendjadi bagian-bagian persil dengan hasil atau harga jang hampir sama.

(3) Bilamana ternjata bahwa sawah-sawah tijada sama hasilnja, atau tegalan-tegalan, empang-empang dan hoetan-hoetan-nipah dari sesoewatoe persil tijada sama harganja, maka dibagilah ija atas bagian-bagian tanah dengan hasil atau harga jang hampir sama oléh pegawai-pegawai-padjak-tanah dengan mengingati peratoeran-peratoeran jang telah ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal dan dengan moefakat kepala dan pendoedoek Boemipoetera.

Penetapan loewas bagian-bagian itoe.

Djoega ditetapkan oléh pegawai-padjak-tanah loewasnja bagian-bagian persil itoe menoeroet peratoeran-peratoeran jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal.

Menggambar dan memasoekkan sekalijan persil-persil dan bagian-bagian persil itoe kedalam legger-distrik.

(4) Persil-persil dan bagian-bagian persil jang termaksoed pada ajat-ajat tadi, digambarkan pada peta-désa, dan dimasoekkan dalam legger-distrik oentoek masing-masing désa dengan diseboetkan loewasnja.

Pasal 5.

Mengoempoelkan persil-persil sawah (atau bagian-bagian persil) mendjadi beberapa golongan (groep) sedistrik.

(1) Persil-persil-sawah atau bagian-bagian persil dalam beberapa désa dari seboewah distrik, jang hampir sama hasilnja, dikoempoelkan oléh pegawai-padjak-tanah djadi beberapa golongan; golongan-golongan itoe dinjatakan dalam satoe daftar, dan pekerdjaan itoe dilakoekan dengan mengingati peratoeran-peratoeran jang telah ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal, dan dengan moepakat kepala-kepala dan pendoedoek Boemipoetera.

Menetapkan bilangan hasil golongan-

(2) Oentoek golongan-golongan persil sawah atau bagian-bagian persil sedistrik menoeroet ajat 1, ditetapkan oléh Kepala-kerésidènan bilangan ha-

cijfer der districtsgroepen bestuur een cijfer vast, aangevende de productiviteit per bouw, pikols droge padi uitgedrukt.

Wijze van berekening van dat cijfer. Bij de vaststelling van dat cijfer wordt rekening gehouden met de uitkomsten, in normale oogstjaren verkregen op daartoe aangewezen proefvelden, en met andere beschikbare gegevens, met toepassing van eene verhooging, in de gevallen en de wijze door den Gouverneur-Generaal vast te stellen, wegens beplantbaarheid der sawahvelden met nagewas.

Uitlegging van het begrip: „opbrengst aan droge padi". (3) Onder de opbrengst aan droge padi wordt voor de toepassing dezer verordening verstaan de gewichts-hoeveelheid van het product na de indroging daarvan.

Artikel 6.

Van sawahs is de landrente een evenredig deel van de belastbare opbrengst. (1) Van de sawahs wordt als landrente geheven een evenredig deel van de belastbare opbrengst.

Uitlegging van het begrip: „belastbare opbrengst". (2) Onder de belastbare opbrengst der sawahs wordt verstaan de geldswaarde van de hoeveelheid padi, die zij worden geacht op te brengen naar reden van hunne uitgestrektheid en van het productiviteitscijfer van de groep waartoe zij behooren, na aftrek van tien pikol padi per bouw, of, voor sawahs welker productiviteit minder dan twintig pikol per bouw bedraagt, van de helft van het aantal pikols, waarop de productiviteit is vastgesteld.

Wijze van berekening van de geldswaarde der voortgebrachte hoeveelheid padi. (3) Deze geldswaarde wordt berekend naar de gemiddelde marktwaarde der padi, zooals die door het Hoofd van gewestelijk bestuur kringsgewijze is vastgesteld met in achtneming der prijzen, welke gedurende de jaren, waarover vertrouwbare gegevens voorhanden zijn, betaald zijn in den tijd, dat de ver-

golongan sedistrik. silnja tijap-tijap baoe; jang diambil akan oekoeran hitoengan pikoel padi keringnja.

Djalan menetapkan bilangan itoe. Ketika menetapkan bilangan hasil itoe haroes diingati hasil sawah-sawah pertjobaan jang sengadja ditoendjoekkan akan itoe, ja'ni hasil pada tahoen-tahoen tanen jang bijasa; djoega haroes diingati keterangan jang lain-lain dengan menaikkan ketetapan itoe dalam hal-hal jang ditentoekan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal, menoeroet djalan jang ditetapkannja, oléh sebab tanah itoe boléh ditanami polowidjo.

Keterangan pengertian „hasil beroepa padi kering". (3) Jang dinamaï „hasil beroepa padi kering'' dalam hal mendjalankan oendang-oendang ini ja'itoe berat padi itoe, setelah dikeringkan.

Pasal 6.

Padjak-tanah itoe tentangan sawah ijalah bagian jang sekadarnja dari hasil jang dikenakan padjak. (1) Maka padjak-tanah itoe dipoengoet dari sawah-sawah, ja'itoe bagian jang sekadarnja dari hasil jang haroes dikenakan padjak.

Keterangan pengertian „hasil jang dikenakan padjak". (2) Jang dinamaï „hasil jang dikenakan padjak'', ja'itoe harga beroepa oewang dari padi, sebanjak jang dianggap patoet djadi hasil sawah itoe menoeroet loewasnja dan bilangan hasil dari perkoempoelan sawah, jang setoempoeknja, setelah dipotong sepoeloeh pikoel padi dalam tijap-tijap sebaoe, atau, oentoek sawah-sawah jang penghasilannja koerang dari doewa poeloeh pikoel dalam sebaoe, setelah dipotong separoeh djoemlah pikoel padi jang mendjadi alasan ketetapan penghasilan itoe.

Djalan menghitoeng harga beroepa oewang daripada padi jang dihasilkan. (3) Harga beroepa oewang ini dihitoeng menoeroet harga padi rata-rata dipasar; harga ini ditetapkan oléh Kepala-kerésidènan oentoek satoe-satoe toempak sawah (kring) dengan mengingati harga-harga dalam tahoen-tahoen jang ada keterangan-keterangannja jang boléh dipertjaja, dan harga-harga

koop naar zijn oordeel plaats had onder normale omstandigheden, dan wel — voor streken, waar geen verkoop van padi in eenigszins beduidende mate gebruikelijk is — met inachtneming van hetgeen te dien opzichte voor naburige districten of kringen is bepaald.

Artikel 7.

Bepaling van het evenredig deel der belastbare opbrengst (aan landrente te betalen).

(1) Behoudens het bepaalde bij alinea 3 van dit artikel, bedraagt het aan landrente te betalen gedeelte van de bij het vorige artikel omschreven belastbare opbrengst minstens *acht* en ten hoogste *twintig* procent.

Desa's-gewijze bepaling van het percentage cijfer. Wijze van berekening daarvan.

(2) Het percentage wordt voor elke desa bepaald door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur op voorstel van het Hoofd van gewestelijk bestuur, welk bestuurshoofd bij de opmaking van dat voorstel inzonderheid rekening houdt met den economischen toestand en — voor zooveel noodig is voor een geleidelijken overgang — met het laatstelijk van de sawahvelden aan landrente geheven bedrag.

Verhoogingen van de landrente:
***a.* tot een maximum van 25%.**

(3) De eventueel op te leggen verhoogingen van de belasting der sawahs zullen voor elk tijdvak, waarover deze wordt vastgesteld, en voor elke desa niet meer bedragen dan vijf en twintig procent.

***b.* tot een bedrag hooger dan 25%.**

(4) In buitengewone gevallen is de Gouverneur-Generaal bevoegd te gelasten eene verhooging op te leggen van meer dan vijf en twintig procent, al dan niet met bepaling, dat die verhooging in het betrokken belastingtijdvak geleidelijk, met periodieke stijging, wordt opgelegd. (St. 1909 : 591).

Districtsmonographiën.

(5) De beoordeeling van den economischen toestand heeft plaats met behulp van districtsmono-

itoe menoeroet pertimbangannja dibajar pada waktoe jang pantas; oentoek tempat-tempat dimana tijada bijasa orang mendjoewal padi jang agak banjak sedikit, harga beroepa oewang itoe ditetapkan dengan mengingati ketetapan harga itoe di distrik-distrik dan koempoelan sawah jang berdekatan dengan dija.

Pasal 7.

Menetapkan bagian jang sekadarnja dari hasil jang dikenakan padjak.

(1) Ketjoewali jang terseboet pada ajat 3 dari pasal ini maka bagian jang dikenakan padjak dari hasil jang dikenakan padjak-tanah menoeroet pasal tadi, paling sedikit delapan dan paling banjak doewa poeloeh bagian dalam seratoes.

Peri menetapkan bagian itoe oentoek sedésa-sedésa Djalan menghitoeng bagian itoe.

(2) Maka bilangan bagian itoe oentoek tijap-tijap désa ditetapkan oléh Direktoer Pemerintahan-dalam-Negeri atas voorstel Kepala-kerésidènan; dalam hal memboewat voorstel ini teroetama sekali diingati oléh Kepala-kerésidènan keadaan kekajaan ra'ijat, dan — seberapa perloe oentoek peroebahan jang berangsoer-angsoer — haroes diingatnja djoega djoemlah padjak-tanah jang dipoengoet dari sawah-sawah itoe paling belakang.

Menaikkan padjak-tanah. *a.* Sampai paling banjak 25%.

(3) Bilamana padjak-tanah oentoek sawah-sawah itoe dinaikkan bagi soewatoe masa dan oentoek tijap-tijap désa, maka kenaikan itoe tijada boléh lebih dari doewa poeloeh lima bagian dalam seratoes.

***b.* Sampai lebih dari 25%.**

(4) Dalam hal-hal jang loewar bijasa Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal berkoewasa memerintahkan akan menaikkan padjak itoe lebih dari doewa poeloeh lima bagian dalam seratoes, baik dengan ketentoean, bahwa kenaikan itoe dalam masa itoe boléh dinaikkan lagi berangsoer-angsoer, baik tidak dengan ketentoean itoe (St. 1909 : 591).

Rentjana distrik.

(5) Keadaan kesedjahteraan ra'ijat ditimbang dengan pertolongan rentjana-distrik, ja'itoe per-

graphieën, naar een door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur vastgesteld model vervaardigd.

Artikel 8.

Vereeniging van perceelen (of perceelgedeelten) van droge gronden tot klassen.

(1) De in verschillende desa's van een district voorkomende perceelen of perceelgedeelten, omvattende droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen van ongeveer gelijke waarde, worden door het landrente-personeel, met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften en in overleg met hoofden en bevolking, vereenigd tot klassen, die in een staat worden aangeduid.

Districtsgewijze bepaling van de jaarlijksche landrente van elke klasse.

(2) Voor elke klasse wordt het jaarlijks per bouw aan landrente te betalen bedrag districtsgewijze door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur bepaald op voorstel van het Hoofd van gewestelijk bestuur, welk Bestuurshoofd daarbij rekening houdt met den economischen toestand en met de waardeverhouding der gronden onderling en tot de in het district aanwezige sawahvelden, zoomede, behoudens inachtneming van het verschil in karakter der beide heffingen, met de voor laatstgenoemde voorgestelde belastingcijfers.

Minimum bedrag per bouw van de landrente der droge gronden.

(3) De aanslag in de landrente der droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen bedraagt niet minder dan *f* 0.25 (vijf en twintig cent) [en niet meer dan *f* 20.— (twintig gulden)] per bouw.

Voorgesteld is de tusschen haakjes geplaatste woorden te doen vervallen.

koempoelan keterangan-keterangan dan ketetapan-ketetapan dari keadaan distrik jang diperboewat menoeroet tjontoh jang ditetapkan oléh Direktoer Pemerintahan-dalam-Negeri.

Pasal 8.

Mengoempoelkan persil-persil (atau bagian persil-persil) dari tegalan mendjadi beberapa kelas.

(1) Persil-persil atau bagian persil dalam beberapa désa dari seboewah distrik, jang berisi tegalan, empang-empang, dan hoetan-hoetan-nipah tegalan jang hampir sama harganja, dikoempoelkan oléh pegawai padjak-tanah mendjadi beberapa kelas; kelas-kelasnja itoe dinjatakan dalam soewatoe daftar; dan pekerdjaan itoe dilakoekan dengan mengingati peratoeran jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal dan dengan moepakat kepala-kepala dan pendoedoek Boemipoetera.

Menetapkan padjak-tanah tahoenan sedistrik-sedistrik oentoek tijap-tijap kelas.

(2) Oentoek tijap-tijap kelas ditetapkan oléh Direktoer Pemerintahan-dalam-Negeri banjaknja padjak-tanah tijap-tijap baoe jang haroes dibajar dalam setahoen; ketetapan itoe ditetapkannja bagi sedistrik-sedistrik atas voorstel Kepala-kerésidènan; voorstel itoe diboewat oléh Kepala-kerésidènan itoe dengan mengingati keadaan kekajaan ra'ijat dan perbandingan harga tanah-tanah itoe satoe dengan jang lain dan perbandingan dengan sawah-sawah jang ada dalam distrik itoe, serta dengan besarnja bilangan-bilangan padjak jang dimintakan boewat sawah-sawah itoe, sesoedah diingati poela bédanja sifat kedoewa matjam padjak-tanah itoe.

Padjak-tanah jang sekoerang-koerangnja oentoek tegalan dalam tijap-tijap baoe.

(3) Ketetapan padjak-tanah oentoek tegalan, empang-empang dan hoetan-hoetan-nipah tijada boléh koerang dari *f* 0.25 (doewa poeloeh lima sèn) [dan tijada lebih dari *f* 20.— (doewa poeloeh roepijah)] dalam sebaoe.

Maka telah dipohonkan soepaja perkataan jang dalam tanda koeroeng itoe dihapoeskan.

Artikel 9.

Inhoud der districtsleggers.

(1) In de districtsleggers, bedoeld in het laatste lid van artikel 4, wordt het bedrag vermeld van de landrente, welke, overeenkomstig de krachtens het tweede lid der artikelen 7 en 8 vastgestelde percentages en belastingcijfers, voor elk in de leggers geregistreerd perceel of perceelgedeelte verschuldigd zal zijn.

Vaststelling door den Resident, van de landrente voor elk geregistreerd perceel (perceelgedeelte).

(2) De bij de vorige alinea bedoelde bedragen worden door het Hoofd van gewestelijk bestuur vastgesteld.

Duur van de geldigheid van den perceelsgewijzen aanslag.

(3) Onverminderd de eventueele toepassing van het bepaalde aan het slot der vierde alinea van artikel 7, geldt de krachtens de beide vorige alinea's vastgestelde aanslag voor het jaar der vaststelling en elk der volgende *negen* jaren, behoudens wijziging, voor zooveel noodig, bij gebleken onjuistheden in de metingen en berekeningen, bij blijvende vermindering der belastbare opbrengst van sawahs, zoomede ten gevolge van het bepaalde bij artikel 13. (St. 1909 : 591).

Verlenging van dien duur bij gebleken noodzakelijkheid.

(4) De in de vorige alinea bedoeld termijn kan, bij gebleken noodzakelijkheid, door den Gouverneur-Generaal worden verlengd.

Artikel 10.

Bekendmaking van den aanslag aan belanghebbenden.

(1) De aanslag der perceelen en perceelgedeelten wordt op door den Gouverneur-Generaal te bepalen wijze ter kennis gebracht van de belastingschuldigen.

Pasal 9.

Isi legger-distrik.

(1) Dalam legger-distrik, jang terseboet diajat achir pada pasal 4, diseboetkan djoemlah padjak-tanah, jang dikenakan atas persil atau bagian persil jang telah dimasoekkan dalam legger; segala sesoewatoe ini menoeroet persèn dan bilangan-padjak jang ditetapkan pada ajat kedoewa dalam pasal 7 dan 8.

Ketetapan padjak-tanah oléh Résidèn oentoek persil (atau bagian persil) jang telah dimasoekkan dalam register.

(2) Djoemlah jang termaksoed pada ajat tadi ditetapkan oléh Kepala-kerésidènan.

Lamanja berlakoe ketetapan oentoek tijap-tijap persil itoe.

(3) Dengan tijada mengoerangi hal mengenakan apa jang ditentoekan pada achir ajat keempat pada pasal 7 jang boléh djadi dikenakan, maka ketetapan padjak menoeroet kedoewa ajat tadi terpakai oentoek tahoen ketetapan itoe dan oentoek tijap-tijap tahoen daripada sembilan tahoen jang berikoet; ketjoewali bilamana ada peroebahan jang perloe, disebabkan njata koerang betoel pengoekoeran dan perhitoengannja, atau sebab pengasilan sawah jang dikenakan padjak itoe selaloe berkoerang-koerang, djoega sebab menoeroet jang terseboet pada pasal 13 (St. 1909 : 591).

Menambah lama témpoh itoe, bilamana ternjata perloe.

(4) Témpoh (lama waktoe) terseboet pada ajat tadi boléh ditambah oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal, bilamana ternjata perloe.

Pasal 10.

Memberi-tahoekan ketetapan padjak kepada orang-orang jang poenja kepentingan.

(1) Ketetapan padjak atas persil dan bagian-bagian persil diberi-tahoekan kepada orang-orang jang poenja kepentingan (jang dikenakan padjak) menoeroet atoeran jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal.

Wijze van omslag der belasting van elk perceel (of perceelgedeelte) over de belastingschuldigen.

(2) De repartitie der belasting van elk geregistreerd perceel en perceelgedeelte, waarin meerdere personen een aandeel bezitten, geschiedt, met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften, zooveel mogelijk door de belastingschuldigen zelve, daarbij voorgelicht door eene commissie, bestaande uit tot dat doeleinde aangewezen ambtenaren, welke commissie zelf de repartitie uitvoert ingeval de belanghebbenden het onderling niet daarover eens kunnen worden.

Idem t. a. v. gemeentelijk bezeten gronden met niet-blijvende aandeelen.

(3) Aan de deelgerechtigden in het gemeentelijk grondbezit met niet-blijvende aandeelen wordt, wanneer in eene desa of in een gehucht met zelfstandig landrente-plichtig areaal het verlangen daartoe door minstens *drie vierde* dier personen aan de bij de vorige alinea bedoelde commissie is kenbaar gemaakt, vergund het geheele bedrag van de belasting der landrente-plichtige gronden van vermelden rechtstoestand dier desa of van dat gehucht onderling te verdeelen.

Artikel 11.

Inhoud der desakohieren

(1) Van den uitslag der repartitie en van den aanslag van elk geregistreerd perceel of perceelgedeelte, dat aan slechts een persoon toebehoort, wordt, voor elke desa afzonderlijk, aanteekening gehouden in een kohier.

Vaststelling van de desakohieren.

(2) Deze kohieren worden vastgesteld door het Hoofd van plaatselijk bestuur.

Aanslagbiljetten.

(3) Het desahoofd verstrekt aan iederen belastingschuldige een uittreksel uit het kohier, houdende opgaaf van het door hem verschuldigd bedrag.

Peri pembagian padjak-persil (atau bagian persil) diantara orang-orang jang dikenakan padjak.

(2) Pembagian padjak-persil dan bagian persil jang telah dimasoekkan dalam register, dan jang mendjadi kepoenjaan lebih dari seorang didjalankan dengan menoeroet peratoeran-peratoeran jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal, seboléh-boléhnja oléh orang-orang jang dikenakan padjak sendiri, dan dengan pertoendjoekan soewatoe koemisi; koemisi itoe terdjadi daripada pegawai-negeri jang ditoendjoekkan; maka koemisi itoe mendjalankan sendiri, pembagian jang terseboet bilamana orang-orang jang poenja kepentingan dalam hal itoe tijada dapat semoepakat seorang dengan jang lain.

Idem tentang tanah kepoenjaan désa dengan pembagian tijada tetap.

(3) Bilamana dalam soewatoe désa atau pedoekoehan, jang mendjadikan golongan padjak-tanah sendiri, oléh sekoerang-koerangnja tiga perempat banjak pendoedoeknja dinjatakan kepada koemisi jang terseboet diatas, bahwa meréka hendak membagi-bagi djoemlah oewang padjak-tanah jang dikenakan atas tanah-tanah-désa jang masoek keadaan hak seperti désa atau pedoekoehan itoe sendiri, maka diizinkanlah kepada pendoedoek jang mempoenjaï bagian atas tanah itoe dengan bagian tijada tetap, akan membagi-bagi padjak-tanah itoe.

Pasal 11.

Isi kohir-désa.

(1) Maka kepoetoesan pembagian dan ketetapan padjak persil atau bagian persil jang telah dimasoekkan dalam register dan jang hanja mendjadi kepoenjaan seorang-orang sadja, ditjatet dalam soewatoe kohir oentoek tijap-tijap désa sendiri-sendirinja.

Ketetapan kohir-kohir désa.

(2) Kohir-kohir ini ditetapkan oléh Kepala-negeri.

Soerat ketetapan padjak.

(3) Kepala-désa memberikan kepada tijap-tijap orang jang dikenakan padjak, seboewah toeroenan dari kohir, jang menjeboetkan djoemlah padjak jang akan dibajarnja.

Voor elken bezitsvorm van grond afzonderlijke desakohieren

(4) Ingeval in eene desa naast gronden in gemeentelijk bezit met niet-blijvende aandeelen, landrente-plichtige gronden van een anderen bezits- of gebruiksvorm voorkomen, wordt voor elk dier twee categorieën van gronden een afzonderlijk kohier aangelegd.

Duur van den omslag der belasting:

a. **voor gronden in individueel bezit;**

b. **voor gronden in gemeentelijk bezit met blijvende aandeelen;**

(5) Behoudens het bepaalde aan het slot der vierde alinea van artikel 7 en de bevoegdheid van het Hoofd van plaatselijk bestuur om, op verzoek der bevolking, voor alle of bepaalde perceelen of perceelgedeelten eener desa tusschentijds eene nieuwe repartitie te gelasten, geldt de verdeeling der belasting voor gronden in *individueel* bezit en in gemeentelijk bezit met *blijvende* aandeelen onveranderlijk voor het jaar der vaststelling van den districtslegger en elk der volgende *negen* jaren, met dien verstande dat rekening wordt gehouden met de voorgevallen mutatiën onder de belastingschuldigen. (St. 1909 : 591).

c. **voor gronden in gemeentelijk bezit met niet-blijvende aandeelen.**

(6) De repartitie van de belasting van gronden, bezeten in gemeentelijk bezit met niet-blijvende aandeelen, geldt voor niet langer dan voor den duur der verdeelingsperioden.

Artikel 12.

Opmaking van een jaarlijkschen suppletoiren districtslegger.

(1) Bij het begin van elk jaar na dat, waarin de bij het eerste lid van artikel 9 voorgeschreven districtsleggers zijn opgemaakt, worden de gronden, die, hetzij ten onrechte niet daarin zijn opgenomen, hetzij in den loop van het vorig jaar belastingplichtig zijn geworden, dan wel tot eene andere der bij de in artikel 3 genoemde soorten zijn overgegaan, na voorloopige opmeting, opgenomen in een suppletoiren districtslegger.

Berekening van de belas-

(2) Nadat de in de vorige alinea bedoelde gronden zijn ingedeeld bij de bestaande groepen van

Oentoek tijap-tijap matjam hak kepoenjaan tanah jang seroepa-seroepa diadakan kohirnja sendiri-sendiri.

(4) Bilamana dalam seboewah désa lain daripada tanah désa dengan bagian jang tijada tetap, terdapat djoega tanah-tanah jang dikenakan padjak, jang dilindoengi hak-kepoenjaan atau hak-pakai jang lain-lain, maka oentoek tijap-tijap djenis tanah itoe diadakan kohirnja sendiri-sendiri.

Lamanja pembagian padjak:

a. **oentoek tanah-poesaka;**

b. **oentoek tanah-désa dengan pembagian tetap;**

(5) Ketjoewali jang ditetapkan pada achir ajat keempat pada pasal 7, dan kekoewasaan Kepala-negeri akan memerintahkan soepaja diadakan pembagian baroe dari sekalijan persil-persil atau bagian-bagian persil, atas permohonan pendoedoek Boemipoetera, maka oentoek tanah-poesaka atau tanah-désa dengan pembagian tetap, ditetapkan pembagian padjak djoega oentoek tahoen ketetapan legger-distrik dan oentoek tijap-tijap tahoen daripada sembilan tahoen jang berikoet, dengan diperhatikan djoega sekalijan peroebahan diantara orang-orang jang dikenakan padjak (St. 1909 : 591).

c. **oentoek tanah-tanah-désa dengan bagian tijada tetap.**

(6) Pembagian padjak atas tanah-tanah, jang mendjadi kepoenjaan désa dengan pembagian tijada tetap, lamanja tijada lebih dari lama pembagian tanah itoe berlakoe.

Pasal 12.

Memboewat legger-tambahan tijap-tijap tahoen bagi tijap-tijap distrik.

(1) Pada permoelaan tijap-tijap tahoen, sesoedah legger-legger-distrik, jang diperintahkan pada ajat pertama pasal 9, habis diboewat, maka tanah-tanah jang beloem masoek kedalam legger itoe, baik karena sebab jang tijada sah, baik jang baroe haroes dikenakan padjak pada pertengahan tahoen jang laloe, ataupoen sebab tanah itoe dilindoengi hak jang lain seperti terseboet pada pasal 3, dimasoekkanlah kedalam legger-distrik tambahan itoe, ja'ni sesoedah tanah-tanah itoe dioekoer bagi sementara.

Perhitoengan padjak-tanah-

(2) Sesoedah tanah-tanah jang terseboet pada ajat tadi dimasoekkan dalam golongan-golongan

ting der daarinopgenomen gronden.

sawahs en klassen van droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen, waarmede zij, wat de eerstbedoelde soort gronden aangaat in productiviteit, wat de tweede betreft in waarde overeenstemmen, wordt de belasting van deze gronden berekend overeenkomstig het bepaalde bij het eerste lid van artikel 9.

Vaststelling van den aanslag voor die gronden.

(3) De suppletoire aanslagen van de in de beide vorige alinea's bedoelde gronden worden vastgesteld door het Hoofd van gewestelijk bestuur.

Duur van de suppletoire aanslagen.

(4) De suppletoire aanslagen blijven voor den verderen duur van het belastingtijdvak onveranderd, tenzij gevallen of feiten zich voordoen als bedoeld in de derde alinea van artikel 9.

Opneming na omslag van die aanslagen in de desakohieren.

(5) Na repartitie, voor zooveel noodig, van den aanslag wordt met de belasting der in alinea 1 bedoelde gronden rekening gehouden in de bij het vorige artikel voorgeschreven desakohieren.

Artikel 13.

Afvoering uit de districtsleggers van gronden, die: *a*) hebben opgehouden landrenteplichtig te zijn; *b*). tot de andere der beide soorten zijn overgegaan.

(1) De gronden, die hebben opgehouden landrenteplichtig te zijn, dan wel tot een andere der bij de in artikel 3 genoemde soorten zijn overgegaan, worden, zoonoodig na voorloopige opmeting, bij het begin van elk jaar van den districtslegger afgevoerd.

Idem uit de desakohieren.

(2) Met deze wijzigingen wordt eveneens rekening gehouden in de bij artikel 11 bedoelde desakohieren.

tanah, jang dimasoekkan dalam legger tambahan.

sawah-sawah dan kelas-kelas tegalan, empang-empang dan hoetan-hoetan-nipah (ja'itoe matjam tanah-tanah jang pertama itoe dengan jang sama hasilnja, dan matjam jang kedoewa dengan jang sama harganja dengan dija), maka padjak-tanah-tanah itoe dihitoeng menoeroet jang terseboet pada ajat partama pada pasal 9.

Menetapkan ketetapan oentoek tanah-tanah itoe.

(3) Ketetapan tambahan oentoek tanah-tanah jang terseboet pada ajat-ajat tadi, ditetapkan oléh Kepala-kerésidènan.

Lamanja ketetapan tambahan itoe.

(4) Ketetapan tambahan itoe tijada boléh dioebah selama seteroesnja témpoh jang ditentoekan bagi padjak itoe, ketjoewali djikalau ada kedjadian apa-apa seperti jang dimaksoed pada ajat ketiga pada pasal 9.

Memasoekkan ketetapan dalam kohir-désa sesoedah pembagian.

(5) Sesoedah ketetapan itoe, (djika perloe) dibagi-bagi, maka padjak tanah-tanah jang dimaksoed pada ajat 1 itoe diperhatikan djoega dalam kohir-désa, jang diboewat menoeroet djalan jang terseboet pada pasal jang baroe laloe.

Pasal 13.

Menghapoeskan dari kohir-distrik:
***a.* tanah-tanah jang berhenti dikenakan padjak-tanah.**
***b.* jang pindah dari satoe golongan ke golongan lain.**

(1) Tanah-tanah jang berhenti dikenakan padjak atau jang pindah dari satoe golongan ke golongan lain, seperti jang terseboet pada pasal 3, dihapoeskan pada permoelaan tijap-tijap tahoen dari legger-distrik, djika perloe setelah tanah-tanah itoe dioekoer bagi sementara.

Djoega dihapoeskan dari kohir-désa.

(2) Peroebahan ini djoega diperhatikan dalam kohir-désa, jang dimaksoed pada pasal 11.

Artikel 14.

Ontheffing van landrente op verzoek van belanghebbenden:

(1) Ontheffing van volgens het desakohier verschuldigde landrente, wordt op verzoek der belanghebbenden door het Hoofd van gewestelijk bestuur verleend:

a. voor onbeplant gebleven sawahs.

a. voor sawahs, die, uitgenomen het in het volgend jaar oogstbaar rijstgewas, gedurende het geheele jaar *onbeplant* zijn gebleven, tot het volle bedrag der belasting;

voor sawahs, waarop behoudens vermelden aanplant, uitsluitend *nagewas* is geteeld, tot een bedrag van minstens de helft en ten hoogste drie vierde der belasting, naar gelang van de waarde en het welslagen van het nagewas;

b. bij deugdelijk geconstateerd misgewas van sawahs.

b. bij deugdelijk geconstateerd *misgewas* van sawahs:

tot het geheele aan landrente verschuldigd bedrag indien, over de gezamenlijke in het betrokken perceel of perceelgedeelte gelegen gronden van den belasting-schuldigde berekend, de bruto-opbrengst van het hoofdgewas naar schatting gemiddeld niet meer bedraagt dan het belastingvrij gedeelte;

tot een bedrag van minstens één vierde en ten hoogste drie vierde der landrente van die gronden — naar gelang van de meerdere of mindere beteekenis der mislukking, zoomede van de beplantbaarheid met nagewas en de meerdere of mindere waarde daarvan —, wanneer die opbrengst het belastingvrij gedeelte overtreft doch naar schatting in doorslag per bouw niet meer bedraagt dan de helft van het voor de betrekkelijke sawahgroepen bepaald cijfer, aangevend de productiviteit;

c. ingeval van het aan-

c. voor een door genoemd Bestuurshoofd te bepalen tijdvak van ten hoogste drie jaren, voor

Pasal 14.

Dibébaskan dari padjak-tanah atas permohonan jang dikenakan padjak.

(1) Kebébasan daripada membajar padjak-tanah menoeroet jang terseboet dalam kohir-désa, diberikan oléh Kepala-kerésidènan atas permohonan orang jang dikenakan padjak:

a. oentoek sawah jang tijada ditanami.

a. oentoek sawah-sawah, jang *tidak ditanami* lain dari jang telah ada di sawah itoe dan akan dipotong tahoen dimoeka, banjaknja kebébasan itoe segenap padjak sawah itoe;

oentoek sawah-sawah, jang lain daripada ditanami padi jang lagi ketjil itoe, hanjalah ditanami *polowidjo* sadja, paling sedikit separoeh dan paling banjak tiga perempat dari djoemlah padjaknja, menoeroet harga dan kedjadian tanaman itoe;

b. bilamana tanaman sawah tijada djadi sama sekali dan hal ini telah disahkan betoel.

b. bilamana tanaman sawah itoe *tijada djadi* sama sekali, dan telah diperiksa serta disahkan betoel oléh pegawai pemerintahan:

segenap djoemlah padjak-tanah itoe, djikalau hasil kotor dari tanaman jang teroetama pada tanah-tanah orang jang dikenakan padjak itoe jang terletak dalam persil atau bagian persil menoeroet pendoegaan (taksiran), rata-rata tijada lebih dari hasil bagian jang tijada dikenakan padjak;

paling sedikit seperempat dan paling banjak tiga perempat dari padjak-tanah itoe, ja'ni bergantoeng kepada banjak atau tidaknja tanaman jang tijada djadi; djoega bergantoeng kepada boléhnja ditanami polowidjo serta harganja, djikalau pendapatan hasil itoe lebih dari bagian jang tijada dikenakan padjak, akan tetapi menoeroet taksiran bagi sebaoe rata-rata tijada lebih dari jang dibébaskan ja'itoe separoeh bilangan hasil jang telah ditetapkan oentoek sawah-sawah itoe;

c. bilamana diadakan

c. oentoek témpoh paling lama tiga tahoen dan akan ditetapkan oléh Kepala-pemerintah terse-

brengen van bezwaarlijke of kostbare voorzieningen aan landrente plichtige gronden.

reeds landrente-plichtige gronden, welke door voorzieningen van bijzonder bezwaarlijken of kostbaren aard in een beteren cultuurtoestand worden gebracht.

Artikel 15.

Idem bij andere buitengewone en gewichtige redenen.

Bij het bestaan van andere buitengewone en gewichtige redenen dan in het vorig artikel vermeld, kan, zoowel voor sawahs als voor droge gronden, geheel of ten deele ontheffing van landrente worden verleend door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur.

Artikel 16.

Inning en overstorting der landrente.

(1) De desahoofden innen de landrente, houden daarvan aanteekening en storten de ontvangen bedragen ter daarvoor aangewezen plaatse.

Collecte-loon.

(2) Zij genieten daarvoor acht ten honderd van de geïnde som. Dat bedrag wordt hun bij elke storting uitgekeerd.

Artikel 17.

Vaststelling van regelen voor de inning der landrente.

(1) Het Hoofd van gewestelijk bestuur stelt de vereischte regelen vast ten opzichte van de inning der landrente.

Datum van verplichte algeheele afbetaling.

(2) Vóór den 20sten December van elk jaar moet het verschuldigde bedrag zijn afbetaald.

Artikel 18.

Voorbereiding van een nieuwen aan-

(1) Overeenkomstig door den Gouverneur-Generaal uit te vaardigen voorschriften wordt gedurende het tijdvak van tien jaren, in artikel 9 bedoeld, en

perboewatan jang soesah atau mahal pada tanah-tanah jang telah dikenakan padjak-tanah.

boet, oentoek tanah-tanah jang telah dikenakan padjak, tetapi, karena perboewatan jang soesah dan mahal telah mendjadi tanah jang akan menghasilkan tanaman lebih baik.

Pasal 15.

Idem karena sebab-sebab jang loewar bijasa atau terpenting.

Bilamana ada kedjadian loewar bijasa atau karena sebab terpenting, lain daripada jang terseboet pada pasal tadi, maka bagi sawah dan tegalan, oentoek sama sekali atau sebagian, boléh diberikan kebébasan membajar padjak-tanah oléh Direktoer Pemerintahan-dalam-Negeri.

Pasal 16.

Memoengoet dan memasoekkan padjak-tanah.

(1) Kepala-kepala-désa memoengoet padjak-tanah, mentjatet dan memasoekkan oewang jang diterimanja pada tempat jang ditentoekan.

Oewang-gandjaran.

(2) Merékaitoe menerima oewang-gandjaran dalam seratoes delapan bagian dari djoemlah jang dipoengoetnja. Maka gandjaran ini diberikan kepadanja pada tijap-tijap ija memasoekkan oewang.

Pasal 17.

Menetapkan peratoeran memoengoet padjak-tanah.

(1) Kepala-kerésidènan menetapkan peratoeran memoengoet padjak-tanah.

Tanggal pembajaran haroes diloenaskan.

(2) Sebeloem tanggal 20 December pada tijap-tijap tahoen djoemlah padjak itoe haroeslah loenas.

Pasal 18.

Persedijaan oentoek menetapkan ke-

(1) Menoeroet peratoeran jang akan ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal maka oentoek lamanja sepoeloeh tahoen, jang dimaksoed pada

slag der land-rente. gedurende elk volgend tienjarig tijdvak het noodige gedaan ter voorbereiding van een nieuwen aanslag der landrente.

Regelen omtrent de heffing in elk nieuw tienjarig tijdvak. (2) In elk nieuw tienjarig tijdvak geschiedt de heffing naar dezelfde regelen, zijnde voor het eerste jaar dier tijdvakken toepasselijk wat bepaald is omtrent het jaar, waarin deze ordonnantie in werking treedt.

Artikel 19.

Districtsgewijze bepaling van de inwerkingtreding der nieuwe landrente-regeling. (1) De Gouverneur-Generaal bepaalt districtsgewijze het jaar, met den aanvang waarvan de in deze ordonnantie vervatte regeling in werking treedt.

Zie voor de voorloopige landrente regeling voor het gewest Batavia St. 1918 No. 366.

Gelijktijdige buitenwerkingtreding van de regeling van 1872. (2) Voor de aldus aangewezen districten treedt tegelijkertijd buiten werking de ordonnantie van 3 April 1872 (St. No. 66) met de sedert daarin aangebrachte wijzigingen en aanvullingen.

Volgens Staatsblad 1916 No. 735 is alinea 2 voor de Preanger-Regentschappen te lezen: „Voor de aldus aangewezen districten treedt „tegelijkertijd buiten werking de ordonnantie „van 6 Juli 1896 (Stb. No. 126) met de sedert „daarin aangebrachte wijzigingen en aanvul- „lingen".

Artikel 20.

Gronden waarop de landrente-regeling niet van toepassing is. (1) Deze ordonnantie is, behoudens het bepaalde bij de volgende alinea, niet van toepassing op de gronden, vallende in de omschrijving van artikel 1, welke op hoog gezag of vrijwillig met koffie zijn

tetapan padjak-tanah jang baroe.

pasal 9, dan bagi tijap-tijap sepoeloeh tahoen jang berikoet, haroes disedijakan sekalijan jang perloe oentoek menetapkan ketetapan padjak-tanah jang baroe.

Peratoeran tentang ketetapan bagi tijap-tijap sepoeloeh tahoen jang akan datang.

(2) Bagi tijap-tijap sepoeloeh tahoen, hal menetapkan tanah itoe didjalankan menoeroet peratoeran jang sama sadja, ja'itoe oentoek tijap-tijap tahoen pertama dari masa-masa itoe didjalankan segala sesoewatoe seperti jang ditetapkan tentang tahoen, ketika ordonansi ini moelaï berlakoe.

Pasal 19.

Menetapkan oentoek tijap-tijap distrik hal mendjalankan peratoeran padjak-tanah jang baroe ini.

(1) Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal menetapkan tahoen oentoek tijap-tijap distrik, pada permoelaan tahoen mana peratoeran jang terseboet pada ordonansi ini moelaï berlakoe.

Lihatlah peratoeran sementara oentoek padjak-tanah di kerésidènan Betawi St. 1918 No. 366.

Peratoeran tahoen 1872 dianggap tijada berlakoe lagi pada seketika itoe djoega.

(2) Oentoek distrik-distrik jang ditoendjoekkan demikijan maka ordonansi tanggal 3 April 1872 (St. No. 66) dengan peroebahan dan tambahannja dianggap tijada berlakoe lagi moelaï dari ketika peratoeran baroe ini didjalankan.

Menoeroet Staatsblad 1916 No. 735, maka ajat 2 oentoek tanah Prijangan haroes dibatja begini:

„Oentoek distrik-distrik jang ditoendjoekkan demikijan, maka ordonansi tanggal 6 Juli 1896 (Stb. No. 126) dengan peroebahan dan tambahannja dianggap tijada berlakoe lagi pada seketika itoe djoega."

Pasal 20.

Tanah-tanah jang tijada masoek pada peratoeran padjak-tanah.

(1) Ketjoewali apa jang terseboet pada ajat jang berikoet, maka ordonansi ini tijada didjalankan atas tanah-tanah, jang masoek pada keterangan pasal 1, jang menoeroet perintah atau dengan soeka sendiri

beplant, waarvan het product aan verplichte levering aan den Lande is onderworpen.

Afwijking daarvan.

(2) In afwijking van het bepaalde bij de vorige alinea, zijn de daarbij bedoelde, vrijwillig met koffie beplante gronden, waarop ook andere gewassen worden geteeld, onverminderd de verplichting tot inlevering der verkregen koffie mede onderworpen aan de heffing van landrente op den voet dezer ordonnantie, wanneer zij niet voor, naar schatting, minstens de helft hunner oppervlakte in regelmatig verband met koffiegewas zijn beplant.

Artikel 21.

Benaming der ordonnantie.

Deze ordonnantie kan worden aangehaald onder den titel ''Landrente-ordonnantie''.

(monosoeko) ditanami kopi, jang ditetapkan hasilnja mesti didjoewal kepada Negeri.

Kelainan daripada itoe.

(2) Jang melaini jang terseboet pada ajat tadi, ijalah sekalijan tanah-tanah jang ditanami kopi dengan soeka sendiri (monosoeko), akan tetapi jang ditanami djoega dengan tanaman lain. Maka kopi hasil tanah-tanah ini haroes djoega didjoewal kepada Negeri dan tanah-tanah itoepoen mesti dikenakan djoega padjak-tanah bilamana menoeroet taksiran, paling sedikit separoeh dari loewas tanah-tanah itoe tijada ditanami dengan kopi jang beratoeran djaraknja, sehingga mendjadikan satoe koempoelan.

Pasal 21.

Nama ordonansi ini.

Ordonansi ini boléh diseboetkan „Ordonansi-Padjak-tanah."

HOOFDSTUK II.

OVERZICHT.

---

1. DE GROND EN ZIJN OPBRENGST.

a. Voor de heffing der landrente worden de gronden onderscheiden in twee soorten:

1. sawahs, waaronder verstaan worden terrasvormig aangelegde, ter ophouding van water afgedijkte bouwgronden, waarop in den regel door de bevolking als hoofdproduct rijst wordt geteeld.

art. 3. 2. droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen (¹).

b. Die gronden worden opgemeten perceelsgewijze

art. 4¹. door technisch personeel.

Dit geschiedt volgens daartoe vast te stellen afzonderlijke voorschriften. Bedoeld personeel ontvangt, met uitzondering van het zuiver technisch gedeelte, terzake instructie van den Inspec-

Bijbl. 6738 teur voor de landelijke inkomsten.

§ 3¹. *c.* Onder een perceel wordt verstaan een complex landrenteplichtige gronden bestaande uit een der onder *a* bedoelde soorten, dat van de naastliggende gronden is gescheiden door (natuurlijke)

art. 4². perceels-grenzen.

Een perceel wordt mede geacht over zijne geheele oppervlakte tot dezelfde cultuursoort te behooren:

1. als daarin kleine stukken grond voorkomen

(¹). Waar in den vervolge sprake is van: „droge gronden" wordt bedoeld: droge gronden, vischvijvers en nipahbosschen (vrgl. art. 3²), terwijl de in een sawahcomplex gelegen plassen, die productief zijn mede tot sawahs gerekend worden.

BAB II.

RINGKASAN.

---

1. TANAH DAN KEHASILANNJA.

a. Oentoek pemoengoetan padjak-tanah maka tanah-tanah dibagi atas doewa matjam:

1. sawah, ja'itoe tanah-pertanian, jang diboewat berpétak-pétak dan berpangkat-pangkat (oendag-oendagan), dan sekelilingnja diberi berpematang (galengan) bagi penahan air, dan kebanjakan ditanami oléh pendoedoek Boemipoetera dengan padi.
2. pasal 3. tanah kering (tegalan), empang-empang dan hoetan-hoetan-nipah. (¹)

b. Tanah-tanah itoe dioekoer tijap-tijap persilnja oléh pegawai jang pandai dalam pekerdjaan
pasal 4¹. mengoekoer.

Pengoekoeran itoe didjalankan menoeroet per-
atoeran, jang ditetapkan oentoek itoe sendiri. Pe-
gawai-pegawai itoe menerima perintah dari In-
spèktoer penghasilan-tanah, ketjoewali peri hal
Bijblad 6738 dan djalannja mengoekoer.

§ 3¹. *c.* Jang dinamaï „persil" ijalah perkoempoelan ta-
nah-tanah jang dikenakan padjak-tanah, dan jang
terdjadi daripada tanah-tanah jang masoek go-
longan salah satoe dari jang terseboet pada *a*,
serta ditjeraikan dengan tanah-tanah jang berse-
belahan dengan dija oléh soewatoe batas; batas
itoe boléh terdjadi sendiri, ja'itoe oléh kodrat
pasal 4². 'alam seperti soengai dan lain-lainnja.

Satoe persil dianggap segenapnja masoek matjam tanaman:

1. bilamana di persil itoe terdapat toempak-

(¹). Bilamara dibelakang ini terseboet: „tanah-kering" (tegalan)
maksoednja itoe tegalan, empang-empang dan hoetan-nipah lihat-
lah pasal 3²), tetapi rawa-rawa jang dalam perkoempoelan sawah
dan berhasil djoega dihitoeng masoek golongan sawah djoega.

(elk niet grooter dan een halve bouw) van een andere cultuursoort of van niet-landrenteplichtige gronden;

2. als de beide cultuursoorten of landrenteplichtige en niet-landrenteplichtige gronden daarin zoo grillig en in kleine stukken dooreen gemengd voorkomen, dat de afzonderlijke opmeting van iedere soort te veel tijdverlies zou veroorzaken.

art. 7. Voorschrift landrente-metingen (V.L.M.).

d. Een perceelgedeelte is een gedeelte van de onder *c* bedoelde perceelen en heeft te bevatten gronden van ongeveer gelijke productiviteit (sawahvelden) of waarde (droge gronden).

De splitsing van perceelen van uiteenloopende productiviteit of waarde in gedeelten, bestaande uit gronden van ongeveer gelijke productiviteit of waarde, geschiedt door het landrentepersoneel.

Deze perceelen en perceelgedeelten worden op de desa-kaarten aangegeven en voor elke desa afzonderlijk in districtsleggers geregistreerd met vermelding van de oppervlakte, door het landrentepersoneel vast te stellen. Hunne grenzen worden, voor zoover zij niet samenvallen met de perceelgrenzen, op de kaarten schetsmatig aangeduid en op het terrein op weinig kostbare wijze vastgelegd; de maximumgrootte der perceelen bedraagt 25 bouw voor sawahs en 50 bouw voor droge gronden.

art. 4.

De in de verschillende desa's van een district voorkomende sawahperceelen of perceelgedeelten van ongeveer gelijke productiviteit worden door het landrentepersoneel vereenigd tot groepen.

art. 5[1].

De in de verschillende desa's van een district voorkomende perceelen of perceelgedeelten omvattende droge gronden van ongeveer gelijke waarde, worden door het landrentepersoneel vereenigd tot klassen, alles met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften en in overleg met de hoofden en bevolking.

art. 8[1].

toempak tanah ketjil (masing-masing toempak itoe tijada lebih dari setengah baoe) jang masoek matjam tanah tanaman lain atau tanah jang tijada dikenakan padjak tanah;

pasal 7. Peratoeran mengoekoer tanah jang dikenakan padjak-tanah (P. M. P. T.).

2. Bilamana kedoewa matjam tanah tanaman atau toempak-toempak ketjil tanah jang dikenakan padjak-tanah itoe bertjampoerbaoer letaknja, sehingga mengoekoer satoe persatoe matjam itoe akan menghilangkan témpoh jang banjak sekali.

d. Jang dinamaï bagian persil ja'itoe sebagian dari persil-persil terseboet pada c dan memoewat tanah-tanah jang sama hasilnja (sawah-sawah) atau jang sama harganja (tegalan).

Jang membagi-bagi persil jang tijada sama hasilnja atau harganja atas bagian-bagian jang kira-kira sama hasilnja atau harganja ijalah pegawai padjak-tanah.

Persil-persil dan bagian-bagian persil ini diterangkan di peta-peta-désa, dan oentoek masing-masing désa dimasoekkan kedalam legger-distrik dengan diterangkan loewasnja jang haroes ditetapkan oléh pegawai-padjak tanah.

pasal 4.

Bilamana batas-batasnja tijada sama dengan batas persil-persil, dinjatakanlah gambarnja di peta, dan di tempat-tempatnja dinjatakan djoega batas itoe dengan ongkos sedikit; persil-persil sawah loewasnja paling besar 25 baoe dan persil-persil tegalan 50 baoe.

pasal 5[1].

Persil-persil dan bagian-bagian persil sawah jang hampir sama dan terletak dalam beberapa désa dalam seboewah distrik dikoempoel-koempoelkan djadi beberapa golongan oléh pegawai padjak-tanah.

Persil-persil atau bagian-bagian persil tegalan jang hampir sama harganja dan terletak dalam beberapa désa pada seboewah distrik dikoempoel-koempoelkan djadi beberapa kelas oléh pegawai padjak-tanah; segala sesoewatoe tentang hal ini dengan mengingati peratoeran jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal dan dengan moepakat kepala-kepala dan pendoedoek Boemipoetera.

pasal 8[1].

e. Onder *productiviteit* wordt verstaan de resultante van alle factoren — gesteldheid van den bodem, bevoeiing, beplantbaarheid met nagewas, terreinvorm enz., — welke in de schatting der bevolking zelve het eene grondstuk in het algemeen verkieslijk kunnen doen zijn boven het

Bijbl. 6738 andere.

§ 4. *f.* Onder *productiviteits-cijfer* wordt verstaan: het aantal pikols droge padi dat per bouw is voortgebracht, waarbij rekening wordt gehouden met de uitkomsten, in normale oogstjaren verkregen, op daartoe aangewezen, door het landrente-personeel opgemeten en gekaarteerde proefoogstvelden en met andere beschikbare gegevens, met toepassing van een verhooging, in de gevallen en op de wijze door den Gouverneur-Generaal vast te stellen, wegens beplantbaarheid der sawahvelden met nagewas.

Het wordt door den Resident vastgesteld.

g. Onder *opbrengst aan droge padi* wordt voor de toepassing der ordonnantie verstaan: de gewichtshoeveelheid van het product na de indroging

art. 5[3]. daarvan.

h. Onder de *belastbare opbrengst der sawahs* wordt verstaan: de geldswaarde van de hoeveelheid padi, die zij worden geacht op te brengen naar reden van hun uitgestrektheid, en van het productiviteitscijfer van de groep, waartoe zij behooren, na aftrek van tien pikol padi per bouw of, voor sawahs welker productiviteit minder dan twintig pikol per bouw bedraagt, na aftrek van de helft van het aantal pikol, waarop de productiviteit is vastgesteld.

art. 6[2].

i. De *geldswaarde* wordt berekend naar de gemiddelde marktwaarde der padi, zooals die door het Hoofd van gewestelijk bestuur kringsgewijze wordt vastgesteld, met inachtneming:

I. van de prijzen welke gedurende de jaren, waarover betrouwbare gegevens voorhanden

e. Jang dinamaï kesoeboeran (productiviteit) ja'itoe boewah segala factor (keadaan tanah, pengairan, boléh ditanami atau tidaknja dengan polowidjo, roepa tanah, dan sebagainja) jang menjebabkan, soewatoe bagian tanah menoeroet taksiran Boemipoetera sendiri lebih bagoes daripada bagian
Bijblad 6738 lain.

§ 4. f. Jang dinamaï bilangan kesoeboeran, ja'itoe djoemlah banjak pikoel padi-kering jang dihasilkan oléh sebaoe; dalam menentoekan banjak pikoelnja ini diingati djoega pendapatan-pendapatan pada tahoen-tahoen tanen bijasa pada sawah-sawah pertjobaan, jang ditoendjoekkan akan itoe dan dioekoer dan digambarkan oléh pegawai padjak-tanah serta menoeroet keterangan-keterangan lain, dengan menaikkan hasil itoe dalam hal-hal dan menoeroet djalan jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal, karena sawah-sawah itoe boléh ditanami dengan polowidjo. Hal ini ditetapkan oléh Résidèn.

g. Jang dinamaï *pendapatan padi kering* oentoek mendjalankan ordonansi padjak-tanah ini, ja'itoe
pasal 5[3]. berat padi itoe setelah dikeringkan.

h. Jang dinamaï *hasil sawah jang dikenakan padjak* ja'itoe harga beroepa oewang dari banjak padi, jang patoet dianggap mendjadi hasil tanah itoe menilik loewasnja, dan bilangan kesoeboeran bangsanja (golongannja), setelah dipotong sepoeloeh pikoel padi dalam sebaoe, atau bagian sawah jang bilangan kesoeboerannja koerang dari doewa poeloeh pikoel dalam sebaoe, setelah dipotong seperdoewa dari djoemlah pikoel padi, jang mendja-
pasal 6[2]. di alasan kesoeboerannja.

i. *Harga oewang* dihitoeng dari harga padi menoeroet rata-rata harga pasar seperti jang ditetapkan oléh Kepala-kerésidènan oentoek tijap-tijap golongan, dengan mengingat:

I. harga-harga jang telah dibajarkan dalam tahoen-tahoen jang telah ada keterangannja

zijn, betaald zijn in een tijd, dat de verkoop naar zijn oordeel plaats had onder normale omstandigheid, dan wel

II. van hetgeen — voor streken waar geen verkoop aan padi in eenigszins beduidende mate gebruikelijk is — te dien opzichte voor naburige districten of kringen is bepaald.

art. 6[3].

j. Onder *waarde* wordt verstaan het verhoudingscijfer tusschen de droge gronden onderling, beoordeeld naar de voordeelen, welke, in verband met de hoedanigheid en met de ligging ten opzichte van bevolkingscentra, marktplaatsen, groote verkeerswegen als anderszins, uit het bezit kunnen voortvloeien en afgescheiden van het oogenblikkelijk gebruik van de verschillende grondstukken der perceelen.

Vrg. bijblad No. 6738 § 10[2].

2. DE LANDRENTE-HEFFING.

a. De landrente wordt geheven van de gronden — vischvijvers en nipahbosschen daaronder begrepen — waarop zakelijke rechten worden uitgeoefend;

Ook van de tot het domein van den Lande teruggekeerde of terug te brengen particuliere landerijen in het gewest Batavia (St. 1918 No. 366).

b. wordt echter *niet* geheven van de onder *a* bedoelde gronden, wanneer die:

I. vallen onder de bepalingen omtrent de verponding;

II. onderworpen zijn aan de belastingen, geheven ingevolge:

1. de ordonnantie van 17 Januari 1893. (St. No. 30) = belasting op de vischvijvers.
2. de ordonnantie van 4 Juni 1901 (St. No. 215) = belasting op gronden, tot het voormalig particuliere land Bloeboer (afd. Buitenzorg), behoorende.

jang tjoekoep dan bolèh dipertjajaï, dan harga-harga itoe menoeroet pertimbangannja dibajar pada waktoe jang bijasa, atau

II. oentoek tempat-tempat, dimana bijasanja tijada ada pendjoewalan padi banjak —, harga padi jang ditetapkan bagi distrik-distrik — atau golongan-golongan jang berdekatan dengan dija.

pasal 6[3].

j. *Harga* itoe maksoednja ijalah bilangan bandingan antara tanah-tanah tegalan jang satoe dengan jang lain, dengan mengingat hasil-hasil jang bolèh didapat dari tanah-tanah itoe karena hak oesaha hanjalah berhoeboeng dengan keadaan dan dekat atau djaoehnja dari tengah-tengah tempat kedoedoekan orang banjak, pasar-pasar, djalan-djalan raja dan sebagainja, akan tetapi dengan tijada memperhatikan pakainja beberapa bagian dari persil-persil itoe.

Lihatlah bijblad No. 6738 § 10[2].

2. PEMOENGOETAN PADJAK-TANAH.

a. Padjak-tanah dipoengoet dari tanah-tanah jang dilindoengi dengan hak barang (dalam ini termasoek djoega empang-empang dan hoetan-hoetan-nipah);

Djoega dari tanah partikoelir jang dibeli Goebernemèn kembali atau jang akan dibeli dalam kerésidènan Betawi (St. 1918 No. 366).

b. tetapi *tijada* akan dipoengoet dari tanah-tanah terseboet pada a itoe, bilamana:

I. tanah-tanah itoe ta'loek kepada oendang-oendang tentang perponding,

II. tanah-tanah itoe ta'loek kepada padjak, jang dipoengoet menoeroet:

1. ordonansi 17 Januari 1893 (St. No. 30) = padjak empang-empang.

2. ordonansi 4 Juni 1901 (St. No. 215) = padjak atas tanah-tanah jang masoek bagian tanah partikoelir Bloeboer jang lama (afd. Bogor).

3. de ordonnantie van 29 December 1917 (St. No. 754) = voorloopige regeling voor de heffing op enkele hoofdplaatsen of gedeelten daarvan in het gewest Batavia van eene belasting van daarvoor in aanmerking komende, met Inlandsche rechten bezeten gronden;

III. behooren tot gemeentelijke weideplaatsen, gewijde gronden en begraafplaatsen, zoomede gronden, ingenomen door ten algemeenen nutte of voor den openbaren dienst strekkende gemeentelijke instellingen of werken;

art. 2^b.

IV. behooren tot de zoogenaamde „vrije desa's", voor zoover die gronden daartoe worden aangewezen in een door den Gouverneur-Generaal vast te stellen register, zoomede andere van odsher wegens bijzondere reden van de heffing van landrente vrijgestelde gronden voor zoover de vrijstelling door het Hoofd van gewestelijk bestuur is of wordt gehandhaafd, een en ander met inachtneming van daaromtrent door den Gouverneur-Generaal vast te stellen beginselen;

art. 2^c.

V. op hoog gezag of vrijwillig met koffie zijn beplant waarvan het product aan verplichte levering aan den Lande is onderworpen

In afwijking van het onder V. bepaalde zijn de vrijwillig met koffie beplante gronden, waarop ook andere gewassen worden geteeld mede onderworpen aan de heffing van landrente op den voet dezer ordonnantie, wanneer zij niet voor minstens de helft in regelmatig verband met koffie zijn beplant.

c. wordt *tijdelijk* niet geheven van:

3. ordonansi 29 December 1917 (St. No. 754) = peratoeran sementara bagi pemoengoetan padjak pada beberapa kota-kota atau bagian-bagiannja di kerésidènan Betawi, ja'itoe padjak atas tanah-tanah jang termasoek dalam golongan itoe dan jang dipoenjaï dengan hak-milik Boemipoetera;

III. tempat-tempat itoe masoek pangonan désa, tanah-tanah keramat, dan koeboeran-koeboeran; djoega tanah-tanah, jang dipakai oentoek keperloean 'oemoem atau oentoek perboewatan désa bagi pekerdjaan 'oemoem;

pasal 2[b].

VI. tanah-tanah itoe masoek kepoenjaan „désa-perdikan'', ja'ni djikalau tanah-tanah itoe terseboet dan diterangkan dalam register, jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal; djoega tanah-tanah lain jang dari dahoeloe kala telah dibébaskan dari pemoengoetan padjak tanah karena sebab-sebab teristiméwa, bilamana kebébasan itoe masih ditegoehkan oléh Kepala-kerésidènan; segala sesoewatoe ini dengan mengingati alasan-alasan tentang hal itoe, jang telah ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal;

pasal 2[c].

V. tanah-tanah itoe menoeroet perintah atau soeka sendiri ditanami kopi, jang hasilnja mesti didjoewal kepada Negeri;

Dengan melaini pendjoewalan jang diwadjibkan ke goedang kopi Negeri jang terseboet pada V ini, maka sekalijan tanah-tanah, jang boekannja ditanami kopi dengan soeka sendiri sadja, akan tetapi jang ditanami dengan tanaman lain-lain djoega, mesti dikenakan padjak-tanah djoega, bilamana menoeroet taksiran, paling sedikit separoeh dari loewasnja itoe tijada ditanami kopi jang beratoeran djaraknja, sehingga mendjadikan satoe koempoelan.

c. tijada akan dipoengoet *boewat sementara waktoe* dari:

I. nieuw-ontgonnen sawahvelden, gedurende de eerste drie jaren na voltooiïng van den aanleg;

II. van andere nieuw-ontgonnen gronden gedurende de eerste drie jaren na voltooiing van den aanleg of zooveel korter als het Hoofd van gewestelijk bestuur billijk zal oordeelen, wanneer de aanleg met bijzondere moeilijkheden of kosten is gepaard gegaan;

art. 2[4].

d. I. *is voor sawahs:* een evenredig deel van de belastbare opbrengst,

II. *voor drogen grond:* een jaarlijks per bouw bepaald bedrag, waarbij rekening wordt gehouden met den economischen toestand en met de waardeverhouding der gronden onderling en tot de in het district aanwezige sawahvelden, zoomede, behoudens inachtneming van het verschil in karakter der beide heffingen, met de voor laatstgenoemde gronden voorgestelde belastingcijfers;

art. 8[2].

e. wordt geïnd door de desahoofden overeenkomstig regelen door het Hoofd van gewestelijk bestuur vastgesteld;

art. 17[2].

f. moet voor den twintigsten December van elk jaar afbetaald zijn;

g. wordt in elk nieuw tienjarig tijdvak geheven naar dezelfde regelen als in het voorafgaand tijdvak, zijnde voor het eerste jaar dier tijdvakken toepasselijk, wat bepaald is omtrent het jaar waarin de ordonnantie in werking treedt n.l. gelijktijdige buitenwerkingtreding van de ordonnantie van 3 April 1872. (St. No. 66) (1);

art. 18[2].

h. wordt, op verzoek der belanghebben kwijtgescholden:

(1) Voor districten in de Preanger-Regentschappen wordt St. 1896 No. 126 buiten werking gesteld.

I. sekalijan sawah-sawah baroe selama tiga tahoen moelaï dari sawah itoe disoesoek (diboewat);

II. sekalijan tanah-tanah lain jang baroe diboeka, selama tiga tahoen moelaï dari sesoedahnja selesai pemboekaan tanah itoe, atau koerang dari tiga tahoen sebagaimana 'adilnja menoeroet timbangan Kepala-kerésidènan, djikalau pemboekaan tanah itoe dikerdjakan dengan
pasal 2ª. soekar sekali atau dengan ongkos besar;

d. I. *oentoek sawah-sawah:* bagian jang sekadarnja dari hasil jang haroes dikenakan padjak,

II. *oentoek tegalan:* djoemlah tahoenan boewat tijap-tijap baoe, dengan mengingati keadaan kekajaan ra'ijat dan perbandingan harga tanah-tanah satoe sama lain, dan perbandingannja dengan sawah-sawah dalam distrik; djoega, sesoedahnja mengingati béda sipat kedoewa pemoengoetan padjak itoe, dengan bilangan
pasal 8². padjak dari tanah-tanah sawah itoe djoega;

e. dipoengoet oléh kepala-désa menoeroet peratoeran jang ditetapkan oléh Kepala-kerésidènan;

f. haroes diloenaskan sebeloem tanggal doewa poe-
pasal 17². loeh December pada tijap-tijap tahoen;

g. ditetapkan boewat tijap-tijap sepoeloeh tahoen menoeroet peratoeran seperti jang telah didjalankan pada masa jang laloe, ja'itoe peratoeran jang haroes dikenakan boewat tijap-tijap tahoen pertama dari pada masa-masa itoe; boenjinja peratoeran itoe seperti jang ditetapkan tentang tahoen, dalam mana ordonansi ini moelaï berlakoe; maka pada waktoe itoelah poela dimatikan ordo-
pasal 18². nansi 3 April 1872 (St. No. 66) (¹);

h. dibébaskan atas permohonan jang dikenakan padjak:

(¹) Oentoek distrik-distrik di tanah Prijangan, maka St. 1896 No. 126 dimatikan.

I. *tot het volle bedrag* der belasting:
1. voor sawahs, die gedurende het geheele jaar onbeplant zijn gebleven;
2. indien de bruto-opbrengst van het hoofd-gewas van alle gronden aan een belas-tingschuldige toebehoorende en in het betrokken perceel of perceelgedeelte gelegen, naar schatting gemiddeld niet meer bedraagt dan het belastingvrij gedeelte;
3. voor landrenteplichtige gronden welke door voorzieningen van buitengewonen aard in een beteren cultuurtoestand worden gebracht;

II. *tot een bedrag van minstens de helft en hoogstens ¾ der belasting:*
1. voor sawahs, waarop uitsluitend nagewas is geteeld, naar gelang van de waarde en het welslagen van het nagewas;

III. *tot een bedrag van minstens ¼ en hoogstens ¾ der belasting:*
1. wanneer de opbrengst het belastingvrij gedeelte overtreft, doch naar schatting gemiddeld per bouw niet meer bedraagt dan de helft van het productiviteitscijfer voor de betrekkelijke groep bepaald, berekend naar gelang van de meerdere of mindere beteekenis der mislukking, zoomede van de beplantbaarheid met nagewas en de waarde daarvan.

art. 14^{a-b}.

3. DE AANSLAG IN DE LANDRENTE

a. wordt door den Resident vastgesteld tot het bedrag in de districtsleggers vermeld voor elk daarin geregistreerd perceel of perceelgedeelte verschuldigd;

art. 9$^{1-2}$.

b. bedraagt:

I. *Boewat segenap* padjak itoe:
1. oentoek sawah-sawah jang tijada ditanami dalam setahoen itoe;
2. bilamana hasil kotor tanaman teroetama dari sekalijan tanah-tanah orang jang dikenakan padjak jang terletak dalam persil atau bagian persil jang bersangkoetan, menoeroet taksiran rata-rata tijada lebih daripada bagian hasil jang tijada dikenakan padjak (10 pikoel);
3. oentoek tanah-tanah jang dikenakan padjak, jang karena perboewatan loewar bijasa mendjadi tanah tanaman jang lebih baik;

II. *boewat paling sedikit setengah dan paling banjak ¾ dari padjak:*
1. oentoek sawah-sawah, jang hanja ditanami polowidjo, menoeroet harga dan baik hasilnja tanaman polowidjo itoe;

III. *boewat paling sedikit ¼ dan paling banjak ¾ dari padjak:*
1. bilamana pendapatan hasil lebih dari bagian hasil jang tijada dikenakan padjak; akan tetapi menoeroet taksiran hasil tijap-tijap baoe rata-rata tijada lebih dari separoeh bilangan hasil jang telah ditetapkan oentoek golongan sawah-sawah itoe; pendapatan hasil itoe dihitoeng menoeroet banjaknja atau koerang banjaknja tanaman jang tijada mendjadi (poeso) dan menoeroet baiknja ditanami polowidjo dan harganja hasil polowidjo itoe.

pasal 14^{a-b}.

3. KETETAPAN PADJAK-TANAH

a. ditetapkan oléh Résidèn hingga djoemlah jang terseboet dalam legger-legger-distrik oentoek tijap-tijap persil atau bagian persil jang telah dimasoekkan kedalam legger-legger itoe;

pasal 9^{1-2}.

b. besarnja:

I. voor sawahvelden minstens 8 en ten hoogste 20% van de belastbare opbrengst;

art. 7[1].

Het percentage-cijfer van den aanslag wordt voor elke desa bepaald door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur op voorstel van het Hoofd van gewestelijk bestuur.

art. 7[2].

II. voor droge gronden niet minder dan *f* 0.25 (vijf en twintig cent);

art. 8[3].

Voor elke klasse wordt het jaarlijks per bouw aan landrente te betalen bedrag districtsgewijze door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur bepaald op voorstel van het Hoofd van gewestelijk bestuur.

art. 8[2].

c. mag voor zooveel de belasting der sawahs betreft, bij op te leggen verhoogingen, voor elk desa met niet meer dan 25 procent vermeerderd worden;

art. 7[3].

d. kan echter, in buitengewone gevallen, door den Gouverneur-Generaal worden verhoogd met meer dan 25% al dan niet met bepaling, dat die verhooging in het betrokken belasting-tijdvak geleidelijk, met periodieke stijgingen wordt opgelegd;

art. 7[4].

e. geldt voor het jaar der vaststelling en elk der volgende negen jaren behoudens wijziging voor zooveel noodig:

I. bij gebleken onjuistheden in de metingen en berekeningen;

II. bij blijvende vermindering der belastbare opbrengst van sawahs;

III. tengevolge van het ophouden landrenteplichtig te zijn, dan wel

art. 9[3].

IV. tengevolge van den overgang tot de andere der twee soorten gronden;

f. wordt op door den Gouverneur-Generaal te bepalen wijze ter kennis gebracht van de belastingschuldigen.

art. 10[1].

4. DE SUPPLETOIRE AANSLAG

a. van gronden, in den suppletoiren districtslegger

I. oentoek sawah-sawah paling sedikit 8% dan paling banjak 20% dari hasil jang dikenakan padjak;

pasal 7[1].

Maka bilangan persènnja itoe oentoek tijap-tijap désa ditetapkan oléh Direktoer Pemerintahan-dalam-Negeri atas voorstel Kepala-kerésidènan.

pasal 7[2].

II. oentoek tegalan tijada koerang dari *f* 0.25 (doewa poeloeh lima sèn);

pasal 8[3].

Oentoek tijap-tijap kelas maka djoemlah padjak-tanah boewat tijap-tijap baoe dalam tijap-tijap tahoen ditetapkan oentoek tijap-tijap distrik oléh Direktoer Pemerintahan-dalam-Negeri, atas voorstel Kepala-kerésidènan.

pasal 8[2].

c. bilamana padjak-tanah dari sawah-sawah itoe dinaikkan boewat tijap-tijap masa dan oentoek tijap-tijap désa, maka kenaikan itoe tijada boléh lebih dari doewa poeloeh lima bagian dalam seratoes;

pasal 7[3].

d. akan tetapi dalam hal-hal jang loewar bijasa, oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal boléh dinaikkan lebih dari doewa poeloeh lima bagian dalam seratoes; dengan ditetapkan atau tijada, bahwa kenaikan itoe dalam masa itoe boléh dinaikkan lagi berangsoer-angsoer;

pasal 7[4].

e. ditetapkan boewat tahoen ketetapan, dan tijap-tijap tahoen daripada sembilan tahoen jang berikoet ketjoewali boléh dioebah, bilamana perloe:

I. sebab salah pengoekoeran dan perhitoengan;

II. sebab hasil sawah jang dikenakan padjak senantijasa berkoerang-koerang;

pasal 9[3].

III. sebab tijada dikenakan padjak-tanah lagi;

IV. sebab masoek kedalam matjam lain dari kedoewa matjam tanah padjak itoe;

f. diberi-tahoekan kepada orang-orang jang dikenakan padjak menoeroet peratoeran jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal.

pasal 10[1].

4. KETETAPAN TAMBAHAN

a. dari tanah-tanah, jang dimasoekkan kedalam leg-

opgenomen wordt, nadat de gronden zijn ingedeeld bij de bestaande groepen van sawahs en klassen van droge gronden, waarmede zij respectievelijk in productiviteit en waarde overeenstemmen, berekend overeenkomstig de wijze
art. 12^{1-2}. waarop de gewone aanslag berekend is;

b. wordt vastgesteld door het Hoofd van gewestelijk bestuur;
art. 12^{3}.

c. blijft voor den verderen duur van het belastingtijdvak onveranderd, tenzij gevallen of feiten zich voordoen als bedoeld in artikel 9 alinea 3.
art. 12^{4}. (zie No. 3 Lr. *e*).

5. DE NIEUWE AANSLAG

wordt voorbereid overeenkomstig door den Gouverneur-Generaal vervaardigde voorschriften gedurende het tijdvak van tien jaren waarvoor de loopende aanslag geldt en zoo gedurende elk volgend
art. 18^{1}. tienjarig tijdvak.

6. DE REPARTITIE

a. geschiedt, voor de belasting van elk geregistreerd perceel of perceelgedeelte waarin meerdere personen een aandeel bezitten, zooveel mogelijk door de belastingschuldigen zelve, met inachtneming van door den Gouverneur-Generaal vast te stellen voorschriften, daarbij voorgelicht door een commissie, bestaande uit tot dat doel-
art. 10^{2}. einde aangewezen ambtenaren;

b. geschiedt door bedoelde commissie ingeval belanghebbenden het onderling niet daarover eens kunnen worden;

c. kan geschieden in een desa of in een gehucht met zelfstandig landrenteplichtig areaal door de deelgerechtigden in het gemeentelijk grondbezit met niet-blijvende aandeelen, wanneer aan de commissie het verlangen daartoe door minstens ¾ dier personen is kenbaar gemaakt, voor het

ger-distrik tambahan, dihitoeng menoeroet seperti perhitoengan ketetapan bijasa, ja'ni setelah tanah-tanah itoe dimasoekkan golongan sawah-sawah dan kelas-kelas tegalan, jang sama hasil dan har-
pasal 12[1–2]. ganja dengan dija;

pasal 12[3]. *b.* ditetapkan oléh Kepala-kerésidènan;

c. tijada dioebah boewat selama masa-padjak, djikalau tijada ada kedjadian apa-apa, seperti termaksoed pada pasal 9 ajat 3 (lihatlah No. 3 hoeroef
pasal 12[4]. *c*).

5. KETETAPAN BAROE

disedijakan menoeroet peratoeran jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal dalam waktoe sepoeloeh tahoen lamanja, ja'itoe selama ketetapan jang berlakoe didjalankan dan selandjoetnja dalam tijap-tijap waktoe sepoeloeh tahoen jang ber-
pasal 18[1]. ikoet.

6. PEMETJAHAN

a. dilakoekan tentang padjak-persil atau bagian persil jang telah dimasoekkan kedalam register, dan mendjadi kepoenjaannja lebih dari satoe orang, seboléh-boléh oléh orang-orang jang dikenakan padjak sendiri, dengan mengingati peratoeran-peratoeran jang ditetapkan oléh Toewan-Besar Goebernoer-Djenderal, dan dengan diberi keterangan oléh soewatoe koemisi, jang terdjadi daripada pegawai-negeri jang dioendjoekkan bagi
pasal 10[2]. memberi keterangan itoe;

b. didjalankan oléh koemisi terseboet, bilamana orang-orang jang bersangkoetan dalam hal itoe, tijada dapat semoepakat satoe sama lain;

c. boléh didjalankan dalam satoe désa atau pedoekoehan jang termasoek dalam soewatoe golongan padjak-tanah jang terdiri atas sendirinja, oléh orang-orang jang mempoenjaï bagian dari tanah-désa dengan pembagian jang tijada tetap, bilamana kepada koemisi itoe ditoendjoekkan kehen-

geheele bedrag van de belasting der landrente-
art. 10^{3}. plichtige gronden;

d. geldt voor niet langer dan voor den duur der verdeelingsperiode, wanneer het geldt de belasting van gronden bezeten in gemeentelijk bezit
art. 11^{6}. met niet-blijvende aandeelen;

e. wordt evenals de aanslag van elk geregistreerd perceel of perceelgedeelte dat slechts aan één persoon toebehoort, in een kohier, voor elke desa
art. 11^{1}. afzonderlijk aangeteekend.

7. DE LANDRENTE-ADMINSTRATIE.

I. *Staten der groepen en klassen van perceelen of perceelgedeelten.*

De in de verschillende desa's van een district voorkomende:

I. sawahperceelen of perceelgedeelten van ongeveer gelijke producductiviteit,

II. perceelen of perceelgedeelten omvattende droge gronden van ongeveer gelijke waarde,

worden door het landrentepersoneel vereenigd tot

I. groepen,
II. klassen,

art. 5^{1}—8^{1}. die in een staat worden aangeduid.

art. 15 V. L. M. II. *Desakaarten.*

De opgemeten perceelen en perceelgedeelten wor-
art. 4^{4}. den op de desakaarten aangegeven.

III. *Districtsleggers.*

a. In de districtsleggers worden de opgemeten perceelen en perceelgedeelten voor elke desa afzonderlijk geregistreerd met vermelding van hunne
art. 4^{4}. oppervlakte.

Tevens wordt daarin het bedrag vermeld van

dak tentang pembagian pembajaran itoe oléh
pasal 10[3]. paling sedikit tigaperempat orang-orang itoe;

d. berlakoe tijada lebih lama dari waktoe pembagian, bilamana padjak itoe mengenaï tanah-tanah, jang mendjadi kepoenjaan désa dengan pembagian
pasal 11[6]. tijada tetap;

e. ditjatet dalam soewatoe kohir oentoek sedésa-sedésa, demikijan djoega ketetapan padjak-persil jang telah dimasoekkan dalam register dan jang
pasal 11[1]. mendjadi kepoenjaan seorang-orang sadja.

7. ADMINISTRASI PADJAK-TANAH.

I. *Staat-staat dari golongan dan kelas-kelas persil-persil atau bagian persil.*

I. persil persil sawah atau bagian persil sawah jang hasilnja hampir sama dan

II. persil-persil atau bagian-bagian persil tanah tegalan, jang harganja hampir, sama jang terletak dalam beberapa désa-désa daripada satoe distrik,

dikoempoel-koempoelkan oléh pegawai padjak-tanah, mendjadi

I golongan-golongan

II kelas-kelas

pasal 5[1]—8[1]. jang dinjatakan dalam soewatoe staat.

pasal 15 P. M. P. T. II. *Peta-désa.*

Persil-persil atau bagian-bagian persil jang telah
pasal 4[4]. dioekoer digambarkan di peta-désa.

III. *Legger-distrik.*

a. Dalam legger-legger-distrik dimasoekkan sekalijan persil-persil atau bagian-bagian persil sendiri oentoek tijap-tijap désa, dengan diseboetkan loe-
pasal 4[4]. wasnja.

Djoega diseboetkan dalam legger itoe djoemlah

de landrente, welke overeenkomstig de vastgegestelde percentages en belastingcijfers voor elk dier perceelen of perceelgedeelten verschuldigd
art. 9[1]. zal zijn.

b. De gronden, welke hebben opgehouden landrenteplichtig te zijn, dan wel tot de andere der beide grondsoorten zijn overgegaan, worden, zoo noodig na voorloopige opmeting, bij het begin van
art. 13[1]. elk jaar van den districtslegger afgevoerd.

c. Bij het begin van elk jaar, na dat, waarin de voorgeschreven districtsleggers zijn opgemaakt, worden de gronden, die:

I. hetzij ten onrechte niet daarin zijn opgenomen,

II. hetzij in den loop van het voorafgaand jaar belastingplichtig zijn geworden, dan wel,

III. tot een andere der beide grondsoorten zijn overgegaan,

na voorloopige opmeting, opgenomen in een sup-
art. 12[1]. pletoiren districtslegger.

IV. *Desakohieren.*

a. Van den uitslag der repartitie en van den aanslag van elk geregistreerd perceel of perceelgedeelte, dat aan slechts één persoon toebehoort, wordt, voor elke desa afzonderlijk, aanteekening
art. 11[1]. gehouden in een kohier.

b. De kohieren worden vastgesteld door het Hoofd
art. 11[2]. van plaatselijk bestuur.

c. Ingeval in een desa, naast gronden in gemeentelijk bezit met niet blijvende aandeelen, landrenteplichtige gronden van een anderen bezits- of gebruiksvorm voorkomen, wordt voor elk der twee categorieën van gronden een afzonderlijk kohier
art. 11[4]. aangelegd.

padjak-tanah, jang akan dikenakan atas persil-persil atau bagian-bagian persil menoeroet bagian dalam seratoes dan banjak-padjak jang telah di-
pasal 9[1]. tetapkan.

b. Tanah-tanah jang berhenti dikenakan padjak, atau jang masoek golongan lain dari kedoewa matjam tanah tadi dihapoeskan pada permoelaan tijap-tijap tahoen dari legger-distrik setelah tanah-tanah itoe, kalau perloe, dioekoer bagi se-
pasal 13[1]. mentara.

c. Pada permoelaan tijap-tijap tahoen jang berikoet dengan tahoen, dalam mana legger-distrik jang ditentoekan, telah diboewat, maka tanah-tanah, jang:

I. baik karena tijada dimasoekkan kedalam legger itoe, pada hal seharoesnja mesti dimasoekkan,

II. baik baroe dikenakan padjak pada tahoen jang baroe laloe, atau

III. masoek golongan lain dari salah satoe matjam tanah terseboet,

dimasoekkan kedalam legger-distrik tambah-
pasal 12[1], an setelah dioekoer sementara.

IV. *Kohir-désa.*

a. Kepoetoesan pemetjahan dan ketetapan padjak-persil atau bagian persil jang telah dimasoekkan kedalam register dan jang mendjadi kepoenjaan se-orang-orang sadja, ditjatet dalam soewatoe
pasal 11[1]. kohir oentoek tijap-tijap désa sendiri.

pasal 11[2]. *b.* Kohir-kohir itoe ditetapkan oléh Kepala-negeri.

c. Bilamana dalam satoe désa, lain daripada tanah-tanah-désa dengan pembagian tijada tetap, terdapat djoega tanah-tanah jang dikenakan padjak, jang dilindoengi hak oesaha atau hak-pakai lain-lain, maka oentoek tanah-tanah itoe diadakan
pasal 11[4]. kohir sendiri-sendiri.

d. Na repartitie, voor zooveel noodig, van den aanslag, wordt met de belasting der gronden, voorkomende in den suppletoiren districtslegger, rekening gehouden in de voorgeschreven desa-
art. 12^{5}. kohieren.

e. Met de wijziging ontstaan door het afvoeren van gronden uit den districtslegger (zie No. III Lr. *b*) wordt eveneens rekening gehouden in de
art. 13^{2}. desakohieren.

V. *Aanslagbiljetten*,

houdende opgaaf van het door den belastingschuldigde verschuldigd bedrag, worden in den vorm van een uittreksel uit het desakohier door het desahoofd
art. 11^{3}. verstrekt aan iederen belastingschuldige.

VI. *Districtsmonographiën*.

De beoordeeling van den economischen toestand heeft plaats met behulp van districtsmonographiën, naar een door den Directeur van Binnenlandsch
art. 7^{5}. Bestuur vastgesteld model vervaardigd.

VII. *Desaregisters*

worden aangehouden bij de desakaarten en bevatten perceelsgewijze de uitkomsten van de in-
art. 5 V. L. M. houdsbepalingen.

De modellen voor de landrente boekhouding zijn vastgesteld bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur ddo. 9 November 1907 No. 905.

8. DE DESAHOOFDEN

a. verstrekken aan iederen belastingschuldige een uittreksel uit het (desa) kohier, houdende op-
art. 11^{3}. gaaf van het door hem verschuldigd bedrag;

b. innen de landrente,
houden daarvan aanteekening,
storten de ontvangen bedragen ter daarvoor aangewezen plaatse,

d. Sesoedah pemetjahan, djika perloe dari ketetapan, maka padjak tanah-tanah, jang diseboetkan dalam legger-distrik tambahan, diperhatikan djoega dalam kohir-kohir-désa terseboet.
pasal 12[5].

e. Peroebahan jang terdjadi karena keloewarnja tanah-tanah dari legger-distrik (lihatlah No. III hoeroef *b*) diperhatikan djoega dalam kohir-kohir-désa.
pasal 13[2].

V. *Soerat-ketetapan-padjak,*

jang menerangkan djoemlah padjak jang haroes dibajar oléh orang jang dikenakan padjak, diberikan oléh kepala-désa kepada orang itoe, sebagai toeroenan kohir-désa.
pasal 11[3].

VI. *Rentjana-distrik.*

Pertimbangan tentang keadaan kekajaan ra'ijat diperoléh dengan pertolongan rentjana-distrik, jang diboewat menoeroet tjontoh jang ditetapkan oléh Direktoer Pemerintahan-dalam-Negeri.
pasal 7[5].

VII. *Register-désa*

diboewat bersama-sama dengan peta-désa dan berisi keterangan ringkas tentangan isi tijap-tijap persil itoe.
pasal 5 P. M. P. T.

Tjontoh-tjontoh oentoek memegang boekoe-boekoe-padjak-tanah ditetapkan pada beslit Direktoer Pemerintahan-dalam-Negeri tanggal 9 November 1907 No. 905.

8. KEPALA-DÉSA

a. memberi kepada tijap-tijap orang jang dikenakan padjak-tanah, soewatoe toeroenan dari kohir-désa, dengan keterangan tentang djoemlah jang mesti dibajarnja;
pasal 11[3].

b. memoengoet padjak-tanah,
mentjateti hal itoe,
memasoekkan oewang-oewang jang diterimanja, pada tempat-tempat jang ditetapkan,

genieten daarvoor acht ten honderd van de geïnde som,

welk bedrag hun bij elke storting wordt uitgekeerd;

art. 16[1–2].

c. zijn belast met landrentewerkzaamheden hetzij alleen, hetzij in samenwerking met bepaaldelijk daartoe aangewezen personeel;

I. zullen, bij het doen van landrentemetingen met den desaschrijver en c. q. het hoofd van het gehucht, den opnemer vergezellen en de gevraagde aanwijzingen geven;

II. stellen bij ziekte of verhindering een vervanger;

III. wijzen met de desabestuurders en de bezitters der gronden welke aan de ambtsvelden grenzen, in het terrein de ambtsvelden aan;

IV. zijn tegenwoordig bij het aanwijzen door een door het Hoofd van plaatselijk bestuur daarvoor aangewezen beambte, van de grenzen van de niet tot het desagebied behoorende gronden;

V. moeten met den desaschrijver en c. q. het Hoofd van het betrokken gehucht en waar noodig de betrokken landrenteplichttigen tegenwoordig zijn bij de vergelijking op het terrein, door het opnemerspersoneel van de desakaarten met den bestaanden cultuurtoestand.

9. DE (ONDER) DISTRICTSHOOFDEN

zijn belast:

I. met het toezicht op de afbakening der proefoogstvelden, (door plaatsing van een grensteeken op elk hoekpunt);

II. met de zorg voor de goede instandhouding daarvan;

III. met de aanvrage der vereischte gelden aan het

mendapat gandjaran dalam seratoes delapan bagian dari oewang jang dipoengoetnja.

gandjaran itoe diberikan kepadanja pada tijap-tijap ija memasoekkan oewang;

pasal 16[1-2]. *c.* diwadjibkan mendjalankan pekerdjaan tentang padjak-tanah baik sendirian, maoepoen dengan perbantoean pegawai-pegawai jang sengadja ditoendjoekkan akan itoe;

I. haroes pergi waktoe pengoekoeran padjak-tanah bersama-sama djoeroetoelis-désa dan kepala-pedoekoehan mengikoet pegawai jang mengoekoer, dan memberi sekalijan keterangan, jang dipintanja;

II. menoendjoekkan seorang wakil bilamana ija mendapat sakit atau beralangan;

III. menoendjoekkan bersama-sama pegawai-désa dan orang jang mempoenjaï tanah-tanah, jang berbatas dengan sawah-bengkok, sekalijan sawah-sawah-bengkok itoe di tempatnja;

IV. halir pada waktoe batas-batas dari tanah-tanah jang tijada masoek dalam djadjahan tanah-désa itoe ditoendjoekkan oléh seorang pegawai jang diangkat oléh Kepala-negeri;

V. mesti halir bersama-sama djoeroetoelis-désa kepala-pedoekoehan jang bersangkoet-atau an, dan dimana perloe bersama-sama orang-orang jang dikenakan padjak, pada waktoe pegawai pengoekoer membandingkan peta-peta-désa di tempat-tempatnja dengan keadaan tanaman jang ada.

9. KEPALA (ONDER)-DISTRIK

diwadjibkan:

I. mengamat-amati membatasi sawah pertjobaan, (dengan menaroeh tanda batas pada tijap-tijap djoeroe);

II. memelihara tanda-tanda batas itoe;

III. memohonkan oewang jang perloe kepada peme-

plaatselijk Europeesch bestuur vóor eventueele herstellingen der grensteekens, behoudens inachtneming, voor zooveel daartoe termen bestaan, der strafbepalingen tegen het schenden van triangulatie-pilaren en andere merkteekens (driehoeks- en hoogtepunten) (St. 1897 No. 258 jo 1900 No. 256);

Bijbl. 6738 § 5^{3}.

IV. met het houden van proefoogsten op daartoe aangewezen velden, onder toezicht van het Europeesch bestuur en van de speciaal met de onderwerpelijke aangelegenheden belaste ambtenaren;

Bijbl. 6738 § 5^{3}.
Bijbl. 6738 § 7^{1-2}.

V. met het houden van aanteekening der bij de proefoogsten verkregen gegevens onder hetzelfde toezicht als bedoeld bij No. IV. en opzending dier aanteekeningen aan den Controleur of Adspirant-Controleur van het Binnenlandsch-Bestuur;

Bijbl. 6738 § 7^{3}.

VI. met het toezicht op de desaboekhouding der landrente, en

VII. maken ambtshalve deel uit van de repartitie-commissie voor zoover hun ambtsgebied betreft.

10. DE (ADSPIRANT)-CONTROLEURS BIJ HET BINNENLANDSCH-BESTUUR

zijn belast met de landrentewerkzaamheden, hetzij alleen, hetzij in samenwerking met bepaaldelijk daartoe aangewezen personeel;

I. houden jaarlijks, in tegenwoordigheid der betrokken Inlandsche ambtenaren en tot voorlichting van dezen, minstens een 5tal proefoogsten, bij voorkeur waar een nieuw districts- of onderdistrictshoofd is opgetreden, of uit anderen hoofde bijzondere redenen daartoe bestaan;

Bijbl. 6738 § 6^{2}.

II. nemen in het algemeen proefoogsten-register onmiddellijk op de hun tijdens den oogst toegezonden veld-aanteekeningen, en zenden

rintah-negeri bangsa Belanda boewat membetoelkan tanda-tanda batas itoe, djika perloe; akan tetapi hendaklah diperhatikannja, bilamana perloe, ketentoean hoekoeman lantaran meroesakkan pal-pal triangulatie, dan tanda-tanda lain (titik-titik djoeroe tiga atau titik tingginja) (St. 1897 No. 258 jo 1900 No. 256);

Bijbl. 6738 § 5^3.

IV. memboewat sawah-pertjobaan di sawah-sawah jang ditoendjoekkan, atas pengawasan pemerintah bangsa Belanda, dan pegawai jang sengadja ditoendjoekkan akan mendjalankan pekerdjaan-pekerdjaan tentang hal itoe sadja;

Bijbl. 6738 § 5^3.
Bijbl. 6738 § 7^{1-2}.

V. mentjateti keterangan-keterangan jang terdapat pada sawah pertjobaan itoe, dengan diamat-amati seperti termaksoed pada No. IV, dan mengirimkan tjatetan keterangan itoe kepada Kontrolir atau aspiran-Kontrolir Pemerintahan-dalam-Negeri;

Bijbl. 6738 § 7^3.

VI. mengamat-amati pemegangan boekoe-désa tentang padjak-tanah;

VII. mendjadi anggota koemisi pemetjahan padjak dalam djadjahannja sendiri tersebab oléh pangkatnja.

10. (ASPIRAN)-KONTROLIR PEMERINTAHAN-DALAM-NEGERI

diwadjibkan mendjalankan pekerdjaan tentang padjak-tanah, baik sendirian, baik bersama-sama pegawai jang sengadja ditoendjoekkan boewat pekerdjaan itoe

I. memboewat paling sedikit pada tijap-tijap tahoen lima pertjobaan sawah dengan dihaliri prijaji jang bersangkoetan, soepaja prijaji ini mengerti betoel; teroetama sekali pertjobaan itoe diboewat dimana ada kepala-(onder)-distrik baroe;

Bijbl. 7738 § 6^2.

II. mentjateti dalam register-pertjobaan sawah dengan segera sekalijan tjatetan tentang keterangan sawah jang dioendjoekkan pada moesim pa-

Bijbl. 6738 § 7[3].

deze daarna binnen een maand aan den afzender terug;

III. verzamelen gegevens ter bepaling van de indroging, indien ter beoordeeling van het Hoofd van gewestelijk bestuur aan nadere gegevens, terzake behoefte bestaat, door: opkoop tegen den loopenden prijs eener hoeveelheid van het product ter zwaarte van 25 katti, transport naar hunne woning en weging onder hun toezicht na indroging; waarna ten slotte de uitkomsten bij deze indrogingsproeven verkregen worden geboekt in een register van door genoemd bestuurshoofd aangegeven model;

Bijbl. 6738 § 8[1–2].

IV. maken ambtshalve deel uit van de repartitiecommissie voor zoover hun ambtsgebied betreft.

Bijbl. 6738 § 15.

11. HET HOOFD VAN PLAATSELIJK BESTUUR

art. 11[2].

a. stelt vast de desakohieren en aanvullingskohieren;

b. is bevoegd op verzoek van de bevolking voor alle of bepaalde perceelen of perceelgedeelten eener desa tusschentijds een nieuwe repartitie te gelasten;

art. 11[5].

c. zorgt, dat vóór de meting in eenig district:

I. een grondig onderzoek plaats hebbe, desa voor desa, naar alle ambtsvelden en hunne afbakening;

art. 9 V. L. M.

II. waar mogelijk en wenschelijk desa's worden vereenigd of gesplitst en nog aanwezige enclaves verdwijnen;

III. de driesprongen der desagrenzen zoo goed mogelijk op de minst kostbare wijze worden verzekerd door middel van een grooten steen, een aardhoop enz.;

Bijbl. 6738 § 7[3].

nen itoe, dan mengirimkan tjatetan itoe dalam seboelan kembali kepada jang mengoendjoekkan;

III. mengoempoelkan keterangan boewat menetapkan kesoesoetan lantaran dikeringkan, bilamana menoeroet pertimbangan Kepala-kerésidènan perloe diadakan keterangan jang lebih landjoet tentang hal itoe; maka keterangan itoe didapatinja dengan membeli menoeroet harga pasar pada waktoe itoe seonggok padi berat 25 kati, dan mengoepahkan membawa ke roemahnja, serta menimbang padi itoe dengan diawasinja setelah dikeringkan; pendapatan tentang pertjobaan mengeringkan ini ditjatetnja dalam soewatoe register menoeroet tjontoh jang ditetapkan oléh kepala-pemerintah jang terseboet tadi;

Bijbl. 6738 § 8[1-2].

IV. mendjadi anggota koemisi pemetjahan dalam djadjahannja sendiri tersebab oléh pangkatnja.

Bijbl. 6738 § 15.

11. KEPALA-NEGERI

pasal 11[2].

a. menetapkan kohir-désa dan kohir-tambahan;

b. dikoewasakan atas permohonan pendoedoek Boemipoetera akan memérintahkan soepaja diadakan pemetjahan baroe oentoek sekalijan persil atau persil-persil atau bagian-bagian persil jang ditetapkan dari soewatoe désa;

pasal 11[5].

c. mendjaga soepaja dalam tijap-tijap distrik sebeloem pengoekoeran dilakoekan:

I. didjalankan dahoeloe pemeriksaan jang saksama sedésa demi sedésa tentang keadaan sekalijan sawah-bengkok dan batas-batasnja;

pasal 9 P. M. P. T.

II. dimana boléh dan patoet désa-désa dikoempoelkan atau dibagi, dan tanah-tanah mentjil jang masih ada dihilangkan;

III. sekalijan simpangan-tiga dari batas-batas désa seboléh-boléhnja dengan ongkos paling sedikit ditandaï dengan batoe besar, onggok tanah dan sebagainja;

IV. de desagrenzen door eenvoudige zichtbare teekens in het terrein worden aangeduid;

Een en ander wordt kort voordat met de meting van een district een aanvang wordt gemaakt op een vergadering van desahoofden door den Controleur in Commissie in overleg met den Chef der Landrente-brigade besproken, op welke vergadering tevens in het bijzonder de wijze van afbakening der ambtsvelden wordt geregeld.

d. regelt de ambtsvelden, indien noodig, volgens de voorschriften van den daarvoor van Regeeringswege vastgestelden Leidraad;

e. wijst aan een beambte, die den opnemer, in tegenwoordigheid van het betrokken desahoofd, de grenzen van de niet tot het desagebied behoorende gronden moet aanwijzen.

IV. batas-batas désa ditandaï dengan tanda jang gampang dapat dilihat;

Segala sesoewatoe hal ini sebeloem dimoelaï pengoekoeran dalam tijap-tijap distrik, dibitjarakan kepada persidangan kepala-kepala-désa oléh Kontrolir-koemisi serta bermoepakat dengan kepala-pegawai padjak-tanah; pada persidangan itoe teristiméwa diatoerlah hal-hal tentang membatasi sawah-sawah-bengkok.

d. mengoekoer sawah-sawah-bengkok, djika perloe, menoeroet peratoeran Penoentoen jang ditetapkan oléh Pemerintah oentoek itoe;

e. menoendjoekkan seorang pegawai jang bersama-sama kepala-désa jang bersangkoetan, mengoendjoekkan kepada pegawai pengoekoer batas-batas tanah-tanah jang tijada masoek djadjahan désa itoe.

II. DE BELASTING OP DE VISCHVIJVERS OP JAVA EN MADOERA.

HOOFDSTUK I.

DE BEPALINGEN.

Staatsblad 1893 No. 30 gewijzigd bij Staatsblad 1905 No. 290 en 1917 No. 755.

BELASTINGEN. VISCHVIJVERS. Voorloopige regeling van de heffing der belasting op de vischvijvers op Java en Madoera.

Onder nader goedkeuring van de Koningin-Weduwe, Regentes, te bepalen als volgt:

(Goedgekeurd bij kabinets-rescript van 8 April 1893 No. 65 St. 1893 No. 124).

Artikel 1.

Omschijving van het gebied waar en van de gronden waarvan de belasting wordt geheven.

Belasting wordt geheven van de vischvijvers op Java en Madoera, welke niet onderworpen zijn aan de verponding, de landrente, de Inlandsche verponding of aan de belasting, geheven ingevolge de ordonnantie van 4 Juni 1901 (Staatsblad No. 215), en voorts met uitzondering van die, gelegen in de residentiën Soerakarta en Djokjakarta (St. 1917: 755).

Bedoeld zijn hier de zoutwater-vischvijvers.

Artikel 2.

Wijze van berekening van den aanslag.

De aanslag in de belasting heeft plaats, bij admodiatie, op den grondslag der geschatte jaarlijksche opbrengst van de vijvers, zooals die volgens bestaande gebruiken thans in elk gewest wordt bepaald.

Het op dien grondslag thans geheven wordend belastingquotum blijft voorshands onveranderd.

II. PADJAK-EMPANG DI TANAH DJAWA DAN MADOERA.

BAB I.

KETENTOEAN.

Staatsblad 1893 No. 30 dioebah pada Staatsblad 1905 No. 290 dan 1917 No. 755.

PADJAK. EMPANG. Peratoeran boewat sementara tentang pemoengoetan padjak-empang di tanah Djawa dan Madoera.

Sementara menanti pensahan Seri Baginda Maharadja Iboe Soeri ditetapkan seperti jang berikoet:

(Disahkan pada firman-keradjaan tanggal 8 April 1893 No. 65 St. 1893 No. 124).

Pasal 1.

Menerangkan daérah dimana akan dipoengoet padjak dan menoendjoekkan tanah-tanah, jang dikenakan padjak itoe.

Maka dari empang-empang di tanah Djawa dan Madoera, jang tijada ta'loek kepada perponding, padjak-tanah, perponding Boemipoetera, atau kepada padjak jang dipoengoet menoeroet ordonansi 4 Juni 1901 (St. No. 215), dipoengoet padjak dengan mengetjoewalikan sekalijan empang-empang jang ada didalam kerésidènan Soerakarta dan Djokdjakarta (St. 1917 No. 755).

Jang termaksoed disini ja'itoe empang tempat memeliharakan ikan air asin.

Pasal 2.

Djalan menghitoeng ketetapan padjak.

Ketetapan padjak ini ditentoekan dengan djalan moepakat beralasan kepada taksiran hasil setahoen dari empang-empang itoe, seperti ditetapkan pada waktoe ini dalam tijap-tijap kerésidènan menoeroet keadaan kebijasaan. Djoemlah padjak jang dipoengoet menoeroet alasan terseboet, tijada akan dioebah boewat sementara waktoe.

Artikel 3.

Voorbereiding en vaststelling van den aanslag.

De aanslag, — voorbereid door eene commissie, bestaande uit den Controleur of den Adspirant-Controleur der afdeeling als voorzitter, en twee Inlandsche ambtenaren of beambten, benevens het desahoofd der betrokken desa als leden, — wordt onder nader goedkeuring van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur vastgesteld door de Hoofden van gewestelijk bestuur (St. 1905: 290).

Artikel 4.

De verdere regeling dezer belasting.

Met inachtneming van het bepaalde in de beide voorgaande artikelen geschiedt de verdere regeling van alles wat deze belasting betreft door het Hoofd van gewestelijk bestuur.

Artikel 5.

Inning en overstorting der belasting.

(1) De desahoofden innen de belasting, houden daarvan aanteekening en storten de ontvangen gelden bij den ondercollecteur of den hulpondercollecteur.

Collecteloon.

(2) Zij genieten daarvoor acht ten honderd van de geinde som.

Uitkeering van het collecteloon.

(3) Het bedrag daarvan wordt hun bij elke storting door den ondercollecteur of hulpondercollecteur uitgekeerd.

Artikel 6.

Datum van verplichte algeheele afbetaling.

Voor den 20sten December moet ieder de door hem verschuldigde belasting geheel hebben voldaan.

Artikel 7.

Datum van inwerkingtreding der ordonnantie.

Deze ordonnantie wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 Januari 1893.

Pasal 3.

Persedijaan dan penetapan ketetapan padjak ini.

Ketetapan padjak itoe disedijakan oléh soewatoe koemisi jang terdjadi dari pada Kontrolir atau Aspiran-Kontrolir dari afdeeling itoe sebagai présidènnja, dan doewa orang prijaji atau pegawai lain, serta kepala-désa jang bersangkoetan mendjadi anggotanja dan ditetapkan sementara oléh Kepala-kerésidènan dengan menanti pensahan Direktoer Pemerintahan-dalam-Negeri (St. 1905 : 290).

Pasal 4.

Peratoeran lebih landjoet tentang padjak ini.

Dengan mengingati jang terseboet pada kedoewa pasal-pasal jang terdahoeloe tadi, maka selandjoetnja segala peratoeran tentang padjak ini, diatoer oléh Kepala-kerésidènan.

Pasal 5.

Memoengoet dan memasoekkan padjak.

(1) Kepala-désa memoengoet padjak ini, mentjatet pemoengoetan itoe, dan memasoekkan oewang jang diterimanja kepada onderkolektoer atau pembantoenja.

Gandjaran.

(2) Ija mendapat gandjaran dalam seratoes delapan bagian dari djoemlah jang diterimanja.

Memberikan gandjaran.

(3) Gandjaran itoe diberikan kepadanja pada tijap-tijap waktoe ija memasoekkan padjak ini kepada onderkolektoer atau pembantoenja.

Pasal 6.

Tanggal pembajaran haroes diloenaskan.

Sebeloem tanggal 20 December segenap padjak mesti telah diloenaskan.

Pasal 7.

Tanggal ordonansi ini moelaï berlakoe.

Ordonansi ini dianggap moelaï berlakoe pada 1 Januari 1893.

INHOUD.

I. LANDRENTE OP JAVA EN MADOERA.

ISINJA.

I. PADJAK-TANAH DI TANAH DJAWA DAN MADOERA.

HOOFDSTUK II.

Overzicht.

BAB II.

Ringkasan.

II. DE BELASTING OP DE VISCHVIJVERS OP JAVA EN MADOERA.

HOOFDSTUK I.

De bepalingen.

Staatsblad 1893 Nº 30, gewijzigd bij Staatsblad 1905 Nº 290 en 1917 Nº 755.

II. PADJAK-EMPANG DI TANAH DJAWA DAN MADOERA.

BAB I.

Ketentoean.

Staatsblad 1893 N°. 30, dioebah pada Staatsblad 1905 N°. 290 dan 1917 N°. 755.